

Eindrapportage onderzoek dorpshuizen Steenwijkerland

Steenwijkerland, najaar 2020

labyrinth onderzoek & advies

Onderzoekers:

Rubin ten Broeke

Anouk Menko

Lévi Smulders

Rekenkamercommissie

Steenwijkerland

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van

Rekenkamercommissie

Steenwijkerland

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Vraagstelling en aanpak	4
1.3. Achtergrond	6
2 Locaties, visie gemeente en subsidies	7
2.1. Locaties en spreiding	7
2.2. Visie gemeente	7
2.3. Subsidies	8
3 Uitkomsten enquête	10
3.1. Activiteiten en opening	10
3.2. Betekenis voor de gemeenschap	11
3.3. Relatie met de gemeente	14
3.4. Samenwerking met andere partners en dorpshuizen	17
3.5. Financiële exploitatie	19
3.6. Bekendheid, bereik, communicatie en tevredenheid	24
3.7. Faciliteiten en onderhoud	27
3.8. Vrijwilligers	31
4 Conclusie	33
4.1. Beantwoording deelvraag 1	33
4.2. Beantwoording deelvraag 2	34
4.3. Beantwoording deelvraag 3	35
4.4. Conclusie	35
5 Aanbevelingen	37
6 Bestuurlijke reactie en nawoord	39
7 Literatuurlijst	43
Bijlage 1: Topiclijst diepte-interview	44
Bijlage 2: Uitnodiging enquête dorpshuizen	47
Bijlage 3: Vragenlijst enquête dorpshuizen	48
Bijlage 4: Model maatschappelijke waarden	52
Bijlage 5: Adresgegevens dorpshuizen	53
Bijlage 6: Spreiding dorpshuizen Steenwijkerland	54

1

Inleiding

Voor u ligt de rapportage van het onderzoek naar het functioneren van de verschillende dorpshuizen en wijkgebouwen in de gemeente Steenwijkerland. Dit onderzoek is door de rekenkamercommissie van de gemeente ondergebracht bij Labyrinth onderzoek en advies uit Utrecht. In dit hoofdstuk worden de aanleiding, de onderzoeksvragen, het plan van aanpak en het theoretisch kader kort uiteengezet.

1.1. Aanleiding

De gemeenteraad van Steenwijkerland heeft in gesprekken met de rekenkamercommissie aangegeven benieuwd te zijn naar de redenen van het verschil in functioneren van de verschillende dorpshuizen en wijkgebouwen in de gemeente. Volgens de leden van de raad draaien sommige dorpshuizen goed en anderen minder goed. De raad is benieuwd of de oorzaken daarvan kunnen liggen aan de door de gemeente gestelde voorwaarden.

1.2. Vraagstelling en aanpak

Voor de rekenkamercommissie leidt deze aanleiding tot de volgende centrale vraag:

“In hoeverre functioneren dorpshuizen en wijkgebouwen conform de visie en verwachtingen van de gemeente en hoe hebben de genomen maatregelen van de gemeente het functioneren van de dorpshuizen beïnvloed?”

1.2.1. Deelvragen

Op basis van deze hoofdvraag zijn samen met de rekenkamercommissie de volgende deelvragen geformuleerd:

- Wat zijn de visie en verwachtingen van de gemeente voor de dorpshuizen en in hoeverre voldoen dorpshuizen hieraan?
- Welke maatregelen heeft de gemeente genomen om het functioneren van de dorpshuizen te beïnvloeden, en wat zijn daarvan de effecten geweest op het functioneren?
- Welke oorzaken zijn er aan te wijzen voor eventuele verschillen in het functioneren van dorpshuizen en welke *best practices* kunnen er worden onderscheiden?

1.2.2. Onderzoeksaanpak

Tijdens de eerste fase van het onderzoek, het deskresearch, is gebleken dat de gemeente Steenwijkerland op het gebied van dorpshuizen en wijkgebouwen weinig beleid heeft geformuleerd. Daarom is in overleg met de rekenkamercommissie besloten om het onderzoek vooral te richten op de locaties zelf. Dit betekent voor het onderzoek dat de onderzoeksvraag en deelvragen zoals die eerder in de offerteaanvraag stonden zijn aangepast. Zo wordt in de huidige onderzoeksvraag, in tegenstelling tot eerder, gesproken over de 'visie' van de gemeente (niet over beleid). Ook is de huidige onderzoeksvraag meer gericht op hoe dorpshuizen geholpen zijn met de maatregelen die vanuit de gemeente worden aangeboden. Uiteindelijk is besloten om de volgende methoden te hanteren om antwoord te krijgen op de hoofdvraag en bijbehorende deelvragen:

- Deskresearch van relevante beleidsstukken voor opstellen topiclijst;
- Een diepte-interview met de verantwoordelijke beleidsmedewerker van de gemeente Steenwijkerland;
- Een enquête onder de 26 dorpshuizen en wijkgebouwen;
- Een bijeenkomst met alle dorpshuizen en wijkgebouwen en de gemeente om de uitkomsten van het onderzoek te bespreken en te komen tot aanbevelingen.

Voor het diepte-interview met de beleidsmedewerker is op basis van eerder onderzoek (zie paragraaf 1.3) en in overleg met de opdrachtgever een topiclijst opgesteld (zie Bijlage 1). Voor de enquête is er zowel per post als mail een uitnodiging (zie Bijlage 2) verstuurd voor deelname aan het onderzoek. De uitnodiging bevatte een link naar een online vragenlijst (zie Bijlage 3). De vragenlijst was veelal kwalitatief van aard, en bevatte voornamelijk open vragen. De vragenlijst is opgesteld op basis van de resultaten van het interview met de gemeenteambtenaar en ook is gebruik gemaakt van het model maatschappelijke waarden (zie Bijlage 4).

Twee weken nadat de uitnodigingen zijn verstuurd, is gestart met het telefonisch nabellen van de locaties die tot dan toe nog niet hadden gereageerd om hen te vragen de enquête alsnog in te vullen. Ook is hen de mogelijkheid geboden om de vragenlijst direct telefonisch door een medewerker van Labyrinth af te laten nemen. Uiteindelijk hebben 20 van de 26 locaties deelgenomen aan de enquête. Van de zes dorpshuizen die niet mee hebben gedaan met het onderzoek, hebben twee dorpshuizen aangegeven dat zij geen interesse hadden om mee te doen met het onderzoek. Met de andere vier dorpshuizen die niet mee hebben gedaan is telefonisch (minimaal twee keer) geprobeerd om contact op te nemen, op verschillende dagen en tijdstippen. Aan deze dorpshuizen is de link naar de vragenlijst ook nogmaals toegestuurd via de mail, waarop helaas niet is gereageerd.

Zestien locaties hebben in de vragenlijst aangegeven interesse te hebben om de eindbijeenkomst bij te wonen. Daarnaast hebben twee locaties aangegeven hier 'mogelijk' interesse in te hebben. De overige twee locaties wensten niet deel te nemen aan de bijeenkomst. In verband met de ontwikkelingen rondom het coronavirus is de bijeenkomst online georganiseerd. Dorpshuizen die hadden aangegeven mee te willen doen met de fysieke bijeenkomst zijn tweemaal per mail voor de online bijeenkomst uitgenodigd. Uiteindelijk hebben vier dorpshuizen hieraan meegedaan. De uitkomsten van deze bijeenkomst zijn meegenomen in de conclusie en aanbevelingen van dit onderzoek.

1.3. Achtergrond

1.3.1. Dorpshuizen en wijkgebouwen

Er worden door de gemeente Steenwijkerland verschillende definities gehanteerd. De gemeente spreekt daarbij over ‘dorpshuizen of wijkgebouwen’ enerzijds en ‘multifunctionele ruimtes’ anderzijds. Met een dorps huis of wijkgebouw wordt bedoeld:

“ [...] een accommodatie, die ten behoeve van activiteiten van en voor de (lokale) samenleving wordt opgericht en in stand gehouden.”¹

Met multifunctionele ruimtes worden gebouwen bedoeld waarin:

“ [...] meerdere voorzieningen op het gebied van wonen, zorg, welzijn en/of cultuur onderdak hebben.”¹

In dit onderzoek wordt echter de formulering gebruikt die op de site van de gemeente Steenwijkerland wordt gehanteerd, namelijk “dorpshuizen en wijkgebouwen”². In deze rapportage zal meestal, ten bate van de formulering en het verloop van de tekst, gesproken worden over ‘dorpshuizen’. Als er gesproken wordt over ‘dorpshuizen’, dan worden óók de andere locaties van de gemeente bedoeld die zichzelf als multifunctioneel centrum, wijkgebouw of wijkcentrum aanduiden.

1.3.2. Functioneren

Om antwoord te kunnen geven op de vraag hoe de locaties functioneren, moet vastgesteld worden wat wordt verstaan onder functioneren. Als het gaat om financiën gaat het om enerzijds de (gezonde of ongezonde) financiële exploitatie van dorps huizen. Anderzijds gaat het ook om de financiële ondersteuning vanuit de gemeente aan dorps huizen in de vorm van subsidies en andere regelingen. Beide zaken zijn in de enquête uitgevraagd.

De financiële situatie van dorps huizen kunnen worden afgezet tegen de maatschappelijk waarde van de dorps huizen. Gesteld kan worden dat dorps huizen ‘goed functioneren’ wanneer zij een gezonde financiële exploitatie hebben en hun ‘maatschappelijke functioneren’ aansluit op de in hoofdstuk 2.2 genoemde visie van de gemeente. Dit maatschappelijk functioneren houdt in dat dorps huizen hun locatie zien als een plek die de sociale cohesie bevordert en bijdraagt aan de leefbaarheid in de wijk, de buurt of het dorp.

---

¹ Lokale wet- en regelgeving, “Nadere regels subsidie dorps huizen en wijkgebouwen Steenwijkerland 2018”, 2018, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Steenwijkerland/CVDR606379/CVDR606379_1.html.

² Gemeente Steenwijkerland, “Subsidie voor dorps huizen en wijkgebouwen,” 2020, www.steenwijkerland.nl/Inwoners/Subsidies/Subsidie_voor_dorps_huizen_en_wijkgebouwen.

2

Locaties, visie gemeente en subsidies

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de dorpshuizen in Steenwijkerland waarbij kort wordt ingegaan op de spreiding van de locaties over de gemeente. Ook wordt in dit hoofdstuk het gemeentelijke beleid en de visie van de gemeente op dorpshuizen besproken. Tot slot worden de verschillende subsidies besproken die voor dorpshuizen in de gemeente Steenwijkerland worden aangeboden.

2.1. Locaties en spreiding

De gemeente Steenwijkerland kent in totaal 26 dorpshuizen.³ In Bijlage 5 is een tabel opgenomen met de adresgegevens van deze dorpshuizen. De spreiding van dorpshuizen in de gemeente Steenwijkerland wordt weergegeven op de kaart in Bijlage 6. Hierin valt op dat de spreiding van dorpshuizen niet gelijkmatig over het gebied is verdeeld. Zo is het grootste gedeelte van de dorpshuizen gevestigd in het noordoosten van de gemeente. Meer dan de helft van de dorpshuizen (n=14) zijn gevestigd in of rondom Steenwijk, Onna, Kallenkote, Tuk en Steenwijkerwold.

2.2. Visie gemeente

Ondanks dat er weinig tot geen gemeentelijk beleid is, bestaat er wel een visie van de gemeente op de dorpshuizen. Op basis van het diepte-interview met de gemeenteambtenaar die (mede) verantwoordelijk is voor het overzien van de dorpshuizen en de bijbehorende visie, is het onderstaande beeld ontstaan van de rol en visie van de gemeente Steenwijkerland met betrekking tot de dorpshuizen.

Alhoewel geen van alle dorpshuizen in het bezit zijn van de gemeente, vindt de gemeente Steenwijkerland het wel degelijk van belang dat ze er zijn. Volgens de gemeente zouden het plekken moeten zijn waar sociale cohesie tussen verschillende doelgroepen tot stand kan komen c.q. bevorderd wordt. Bewoners kunnen elkaar in de dorpshuizen ontmoeten en er kunnen gezamenlijke activiteiten worden ondernomen. Dit alles ten gunste van de leefbaarheid. Inhoudelijk houdt de gemeente zich

---

³ Dit zijn alle dorpshuizen die door de gemeente Steenwijkerland aan de commissie zijn doorgegeven, minus één locatie die niet tot de doelgroep zei te behoren.

echter niet of nauwelijks bezig met de vraag of dorpshuizen die rol vervullen. Alhoewel er regelmatig contact is, is er geen duidelijke overlegstructuur tussen de dorpshuizen en de gemeente.

De rol die dorpshuizen vervullen kan per dorpshuis verschillen. Sommige dorpshuizen hebben een meer sociaalmaatschappelijke functie, anderen dienen volgens de gemeente meer als locatie waar bewoners zich kunnen ontspannen. Veelal is het zo dat dorpshuizen in de kleinere dorpen een relatief grotere rol spelen in het bevorderen van onder andere de sociale cohesie dan de wijkgebouwen in bijvoorbeeld Steenwijk. Over het algemeen probeert de gemeente te stimuleren dat sociaalmaatschappelijke voorzieningen (bijvoorbeeld in de vorm van zorginstellingen en scholen) de dorpshuizen opzoeken. Zo zijn in het verleden dorpshuizen geholpen door de gemeente om een oplossing te vinden voor het (deels) verdwijnen van de kinderopvang uit dorpshuizen. Daarbij heeft de gemeente ondersteund met gesprekken voor nieuwe huurders in de dorpshuizen.

Daarnaast biedt de gemeente –naast de bestaande subsidies die besproken worden in hoofdstuk 2.3– ondersteuning op afroep. Dit kan bijvoorbeeld zijn bij bestuurlijke problemen of problemen in exploitatie, waarbij de gemeente een bemiddelende of ondersteunende rol kan spelen. Hierbij wordt gezocht naar structurele oplossingen. Toch is de eigen verantwoordelijkheid van de dorpshuizen volgens de gemeente over het algemeen groot.

De gemeente probeert het vrijwilligersbeleid voor dorpshuizen te ondersteunen door middel van trainingen. In deze trainingen wordt aan medewerkers van dorpshuizen geleerd op wat voor manieren zij meer vrijwilligers kunnen werven. Deze trainingen worden echter niet drukbezocht. Dit geldt ook voor workshops die vanuit de gemeente zijn georganiseerd voor meer samenwerking en synergie tussen de dorpshuizen. Dit wordt door de gemeente echter als iets positiefs ervaren: het is een teken dat de dorpshuizen zelfvoorzienend zijn en het goed gaat. Overigens zou hier volgens de gemeente wel winst te behalen zijn. Bij inkoop van bijvoorbeeld energie of onderhoud kunnen dorpshuizen als collectief betere deals sluiten dan als individuele locatie.

De gemeente heeft in verband met verduurzaming de afgelopen jaren een ronde langs alle dorpshuizen gemaakt. Waar nodig heeft de gemeente toen geholpen met het uitvoeren van grootonderhoud. Het gaat dan bijvoorbeeld om nieuwe vloeren en isolatiemaatregelen. Onderhoud valt in principe onder de verantwoordelijkheid van de dorpshuizen zelf. De gemeente gaat ook met dorpshuizen in gesprek als er sprake is van beperkte toegankelijkheid, bijvoorbeeld voor mensen die moeilijk ter been zijn. Waar nodig assisteert de gemeente dan met ingrepen om een locatie toegankelijker te maken.

2.3. Subsidies

Zoals eerder gesteld kent de gemeente Steenwijkerland weinig beleid op het gebied van dorpshuizen. Wel zijn er een aantal subsidieregelingen met bijbehorend beleid waar dorpshuizen voor in aanmerking komen, welke hieronder uiteen worden gezet.

2.3.1. Subsidies dorpshuizen

Elk dorpshuis kan subsidie aanvragen voor administratieve en organisatiekosten en voor medefinanciering van onderhoud aan het dorpshuis. Wel gelden er een aantal regels voor het aanvragen van deze subsidie. Over het algemeen houden deze regels in dat subsidie uitsluitend wordt verstrekt:

“[...] aan stichtingen en verenigingen die statutair gevestigd zijn in de gemeente Steenwijkerland, die een dorps huis of wijkgebouw in eigendom hebben en (eind)verantwoordelijk zijn voor het beheer en onderhoud van dit dorps huis of wijkgebouw”.⁴

Voor het verstrekken van subsidies voor organisatie- en administratieve kosten is in 2020 een bedrag van € 18.400,- beschikbaar, met een maximum van €1.000,- per locatie. Voor het verstrekken van subsidies voor dagelijks en/of groot onderhoud is in 2020 in totaal een bedrag van € 41.970,- beschikbaar, met een maximum van €2.500,- per locatie. Deze bedragen worden niet volledig aangewend en niet elke locatie maakt er gebruik van. Verderop in hoofdstuk 3.5.2 worden de resultaten van de enquête besproken waarbij duidelijk wordt hoeveel dorps huizen momenteel gebruik maken van subsidies voor dorps huizen in de gemeente Steenwijkerland.

2.3.2. Indirecte subsidies

Ook is er een aantal subsidieregelingen die niet direct gericht zijn op dorps huizen, maar er indirect wel mee te maken hebben. Zo is er de regeling Koppengeld, bedoeld voor leefbaarheidsinitiatieven van plaatselijke belangen. Deze initiatieven vinden soms in dorps huizen plaats en komen op deze manier dus ten goede aan deze dorps huizen. Hetzelfde geldt voor subsidies voor maatschappelijke en inwonersinitiatieven.

Toelichting tabellen en figuren bij hoofdstuk 3

- * Door afrondingsverschillen kan het voorkomen dat totalen niet precies op 100% uitkomen;
- * n = het aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord. Dit kan per vraag verschillen;
- * Indien respondenten meerdere antwoorden op een vraag konden geven, kan het zijn dat de totale percentages niet uitkomen op 100%, maar hoger. Het gaat immers om het percentage van de respondenten dat iets vindt, niet om het percentage van het aantal antwoorden dat gegeven is. Indien het gaat om een dergelijke vraag waar meerdere antwoorden mogelijk zijn (Multipiele Respons), dan wordt dit aangegeven bij de betreffende figuurtitel met ‘MR’. Daarnaast wordt onder de betreffende tabel of figuur vermeld wat het gemiddeld aantal antwoorden per respondent is.

⁴ Lokale wet- en regelgeving, “Nadere regels subsidie dorps huizen en wijkgebouwen Steenwijkerland 2018”, 2018, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Steenwijkerland/CVDR606379/CVDR606379_1.html.

3

Uitkomsten enquête

Dit hoofdstuk bevat de uitkomsten van de enquête zoals deze onder alle dorpshuizen is uitgezet. Hierbij wordt onder andere ingegaan op de activiteiten die er in de dorpshuizen plaatsvinden, op welke momenten ze geopend zijn en wat de dorpshuizen naar eigen zeggen voor het dorp, de buurt of de wijk waarin ze zijn gevestigd betekenen. Verder komt de relatie van dorpshuizen met de gemeente en andere partners aan bod. Ook wordt ingegaan op de financiële exploitatie, het bereik en de bekendheid, de faciliteiten, het onderhoud en de eventuele verduurzaming van de dorpshuizen.

3.1. Activiteiten en opening

Uit de vragenlijst komt naar voren dat dorpshuizen gemiddeld ruim vier soorten activiteiten hebben. Sportevenementen, feesten en partijen en verhuur voor (activiteiten van) andere bedrijven komen het meest voor. In Tabel 1 staat een overzicht van deze categorieën en hoe vaak deze genoemd zijn.

Tabel 1: Soort activiteiten genoemd door dorpshuizen (n=20) *MR.

Soort activiteiten**	Aantal keer genoemd
Sportevenementen	11
Feesten en partijen (o.a. bruiloften en dorpsfeesten)	11
Verhuur ruimten voor (activiteiten van) andere bedrijven en verenigingen (o.a. kerkdiensten, verschillende commerciële activiteiten)	10
Spelletjes (o.a. bingo en klaverjassen)	8
Vergaderingen	7
Muziek en repetities	6
Gezamenlijke kook- en/of eetavonden	5
Workshops en cursussen	5
Begravenissen, uitvaartdiensten en condoleances	4
Jeugdactiviteiten	4
Toneel en theater	3
Beurzen, fairs en markten	2
Overige activiteiten voor bewoners (o.a. koffie-uurtjes, stemlokaal)	9

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

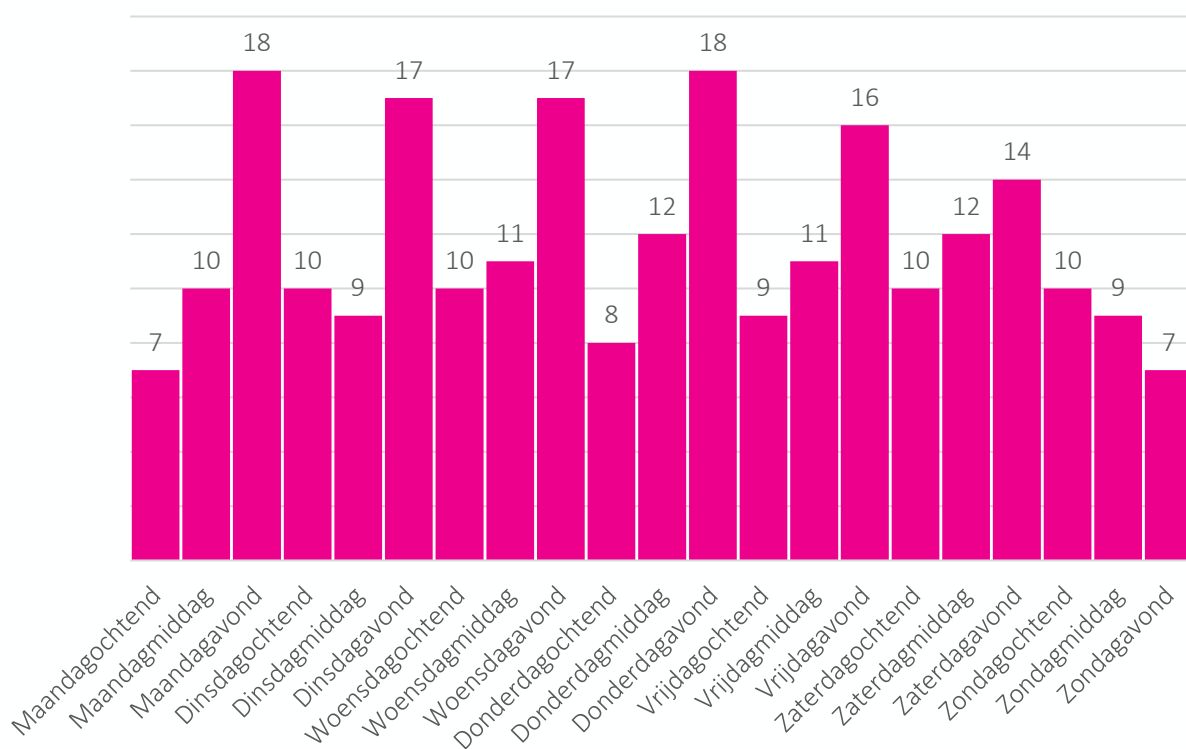
*Dorpshuizen hebben gemiddeld 4,3 antwoorden gegeven.

**Dit zijn categorieën die door de onderzoekers zijn opgesteld na analyse van de gegeven open antwoorden.

Ook is er een lijst activiteiten die niet onder één categorie kon worden samengevat. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om activiteiten als een wekelijks koffie-uurtje voor bewoners, een inloop uur voor ouderen en het gebruik van de locatie als stembureau in tijden van verkiezingen. Dit is in Tabel 1 terug te vinden als “overige activiteiten voor bewoners”.

Aan de dorpshuizen is gevraagd op welke momenten zij open zijn en/of er activiteiten plaatsvinden op de locatie. Zoals weergegeven in Figuur 1 zijn dorpshuizen met name in de avonden geopend. De dagdelen waarop de meeste dorpshuizen geopend zijn, zijn maandagavond (n=18), donderdagavond (n=18), dinsdagavond (n=17) en woensdagavond (n=17). Gemiddeld zijn dorpshuizen ruim elf dagdelen per week open.

Figuur 1: Dagdelen waarop dorpshuizen geopend zijn en/of activiteiten hebben (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Dorpshuizen zijn gemiddeld op 11,4 dagdelen per week open en/of hebben dan activiteiten.

3.2. Betekenis voor de gemeenschap

Aan de dorpshuizen is ook de vraag voorgelegd wat zij vinden dat hun locatie voor de gemeenschap betekent. In Tabel 2 op de volgende pagina staan de verschillende categorieën weergegeven die naar voren zijn gekomen uit de open antwoorden van de dorpshuizen.

Tabel 2: Wat vinden dorpshuizen zelf dat hun locaties voor het dorp, buurt of wijk betekenen? (n=20) *MR.

Betekeningen van dorpshuizen voor de gemeenschap**	Aantal
Maatschappelijke functie: sociale cohesie / samenhang / ontmoeting	17
Ontspannende functie: activiteiten en cursussen	9
Medische functie (o.a. bloedprikken, consultaties)	3
Ondersteuning verenigingsleven (o.a. vergaderingen, verhuur kantoorruimten)	3
Overige betekenissen	2

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Dorpshuizen hebben gemiddeld 1,7 antwoorden gegeven.

**Dit zijn categorieën die door de onderzoekers zijn opgesteld na analyse van de gegeven open antwoorden.

Zoals weergegeven in Tabel 2 vindt een groot deel van de dorpshuizen (n=17) dat hun locatie van belang is omdat het een belangrijke maatschappelijke functie biedt. Zo geeft een dorpshuis aan dat de locatie een centrale plek biedt voor buurtbewoners:

“ [Het dorpshuis is] een plaats voor samenkomst voor diverse activiteiten waardoor een centrale plaats in het dorp ontstaat waar de bevolking bijeen kan komen.”

Een ander dorpshuis gaat in op de leefbaarheid en samenhang waar de locatie voor zorgt in het dorp:

“ [Het dorpshuis is] zeer belangrijk voor leefbaarheid en samenhang. Het enige publiek plaats in het dorp (geen kerk en school meer in het dorp). Echt een huis voor het dorp.”

Weer een ander dorpshuis vindt de locatie belangrijk voor het contact binnen de gemeenschap:

“Een mogelijkheid om elkaar te ontmoeten, voor sport, informatieve avonden, samen eten etc. Belangrijk dat er contact is tussen de mensen omdat we een kleine gemeenschap zijn.”

Ook ontspanning wordt door een aanzienlijk deel van de dorpshuizen (n=9) genoemd als betekenis voor het dorp of de gemeenschap. Met ontspanning wordt bedoeld dat dorpshuizen faciliteiten en activiteiten aanbieden waar dorp- en wijkbewoners in hun vrije tijd aan deel kunnen nemen. Het

volgende dorps huis noemt daarbij dat het dorps huis zowel een centraal punt is als een plek voor ontspanning:

“Wij zijn een centraal punt, waar de bewoners kunnen samenkomen, voor een gesprek of hun favoriete bezigheid.”

Tot slot geeft een dorps huis aan dat de locatie niet alleen een belangrijke maatschappelijke functie dient, maar ook zorgt voor een bloeiend verenigingsleven:

“ [Het dorps huis is een] centrale ontmoetingsplek. Zonder deze locatie zou een bloeiend verenigingsleven onmogelijk zijn en zou de onderlinge interactie en saamhorigheid van de dorps gemeenschap bijna geheel verdwijnen. Na het sluiten van de plaatselijke school is deze plek de enige verbindende factor in het dorp.”

3.2.1. Woorden passend bij locatie

Aan dorps huizen is gevraagd aan te geven welke woorden zij bij hun dorps huis vinden passen. Zij konden daarbij kiezen uit acht vooraf gestelde opties (zie ook Bijlage 3). Daarnaast konden dorps huizen zelf woorden aandragen die zij bij een locatie vinden passen. Zoals te zien is in Figuur 2, hebben dorps huizen met name voor de volgende woorden gekozen: ontmoeting (n=20), plezier en vermaak (n=20), ontspanning en rust (n=19) en sociale cohesie en nabuurschap (n=17). De vooraf gestelde opties die dorps huizen het minst bij hun locatie vinden passen zijn leren (n=13) en veiligheid (n=7).

Figuur 2: Woorden die dorpshuizen het meest bij hun locatie vinden passen (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Dorpshuizen hebben gemiddeld 6,3 woorden gekozen als passend bij hun locatie. Zij noemen zelf het volgende: sport (n=2), gezamenlijk eten (n=1) en feesten en uitvoeringen (n=1).

3.3. Relatie met de gemeente

Van belang voor dit onderzoek is ook te onderzoeken hoe dorpshuizen vinden dat het gesteld is met de relatie met de gemeente. In deze paragraaf zal daarom gesproken worden over de tevredenheid van dorpshuizen met deze relatie, wat zij vinden dat er beter kan en of locaties behoefte hebben aan meer of minder samenwerking met de gemeente.

3.3.1. Tevredenheid relatie

Aan dorpshuizen is gevraagd of zij in een paar zinnen kunnen weergeven hoe de relatie met de gemeente Steenwijkerland verloopt, als deze relatie er is. De meeste dorpshuizen, veertien in totaal, geven aan dat zij tevreden zijn over de samenwerking met de gemeente. Zo is een van de dorpshuizen vooral tevreden met de gemeente als het gaat om het zijn van een aanspreekpunt:

“De relatie met de gemeente Steenwijkerland is constructief. [...] Als we om hulp vragen etc. worden we goed te woord gestaan. Dat wil niet altijd zeggen dat we het eens zijn.”

Een ander dorpshuis is ook tevreden over de relatie met de gemeente Steenwijkerland en is te spreken over het feit dat zij bij de gemeente terecht kunnen voor het regelen van vergunningen:

“De relatie is goed, wanneer er een vergunning nodig is, kan dit geregeld worden. [D]e gemeente vergadert regelmatig bij ons.”

Verder zijn er twee dorpshuizen (n=2) die een wisselende ervaring hebben met de gemeente Steenwijkerland. Zij geven aan op sommige punten een positieve ervaring te hebben met de gemeente en op andere punten een negatievere ervaring. Eén van deze dorpshuizen zegt het volgende:

“Op het gebied van het gebouw en onderhoud prima. Wanneer de gemeente het gebouw wil gebruiken, gaat de communicatie nog wel eens moeizaam.”

Tot slot zijn er vier dorpshuizen die matig tevreden tot ontevreden zijn over de relatie met de gemeente Steenwijkerland. Door een ander dorpshuis wordt een vergelijkbaar antwoord gegeven. De gesprekken zijn er wel, maar er is geen vooruitgang geboekt:

“Afgelopen jaren door inzet van de bevolking zijn er meerdere gesprekken geweest met de gemeente. Er is naar ons geluisterd. Maar [...] we hebben nog geen vooruitgang geboekt. Het gaat allemaal erg moeizaam.”

Verbeterpunten voor de gemeente worden in de volgende paragraaf genoemd.

3.3.2. Verbeterpunten gemeente

Aan dorpshuizen is vervolgens gevraagd of zij nader willen toelichten wat er goed gaat in de samenwerking en wat minder goed gaat. In deze antwoorden komt duidelijk naar voren dat de samenwerking over het algemeen goed is, een deel van de dorpshuizen heeft daarom geen verbeterpunten. Eén van de dorpshuizen zegt bijvoorbeeld:

“Wij hebben een goede relatie met de gemeente. Zij faciliteren daar waar nodig is en kan.”

Een ander deel van de dorpshuizen komt met een paar concrete aandachts- en/of verbeterpunten voor de gemeente. Zo geeft een aantal dorpshuizen aan dat de communicatie met de gemeente en het luisterend oor aanwezig is, maar dat het handelen vanuit de gemeente hier en daar nog strakker of sneller zou kunnen:

“Goed: gesprek mogelijk. Worden geholpen. Beter: kan de snelheid van handelen en een anticiperende werking vanuit de gemeente.”

Een ander dorps huis sluit zich hierbij aan en zegt het volgende:

“Gemeente moet niet alleen luisteren maar ook handelen. Er zijn allerlei nieuwe commissies ontstaan o[m] het gemeentehuis om dichterbij de bevolking te [laten] staan. Dat klinkt in eerste instantie fijn maar we hebben nog weinig resultaten gezien.”

Ook worden er een aantal andere verbeterpunten genoemd. Dan gaat het bijvoorbeeld om het boeken van locaties door gemeentewerkers bij de locaties voor bijvoorbeeld vergaderingen. Zo geeft een locatie het volgende aan:

“ [...] communicatie bij gebruik/boeken van het gebouw. Sommige gemeentemedewerkers lijken te denken dat we een bedrijf zijn en de hele dag beschikbaar zijn, maar we zijn allemaal vrijwilligers met fulltime banen. Werk voor het dorps huis moet in de avonden gebeuren en we zijn dus vaak niet overdag bereikbaar.”

Tot slot wordt ook als manier om dorps huizen beter te organiseren genoemd dat het een idee kan zijn om jaarlijks met andere dorps huizen samen te komen:

“Goed bereikbaar en wordt snel opgepakt. Misschien een idee om jaarlijks met andere dorps huizen om de tafel te gaan zitten en kijken waar we als dorps huis tegen aan lopen. En eventueel dan gezamenlijk een plan op stellen.”

3.3.3. Frequentie samenwerking

Tot slot is met betrekking tot de relatie met de gemeente aan dorps huizen gevraagd of er behoefte is aan meer of juist minder samenwerking met de gemeente. Veruit de meeste dorps huizen (n=15) geven in hun open antwoorden aan dat zij de hoeveelheid samenwerking met de gemeente op dit moment prima vinden. Een dorps huis geeft aan wel behoefte te hebben aan meer samenwerking. Geen van de dorps huizen geeft aan minder samenwerking met de gemeente te wensen.

Er zijn ook vier dorps huizen die in hun antwoord in gaan op wat er nog beter zou kunnen aan de samenwerking; zij benoemen hierbij niet expliciet of er behoefte is aan meer, minder of dezelfde hoeveelheid samenwerking. Een dorps huis geeft aan vooral behoefte te hebben aan duidelijkere samenwerking:

“Vooral behoefte aan een duidelijke samenwerking. Soms [...] ligt het contact er wel maar weten we toch nog niet helemaal waar we aan toe zijn.”

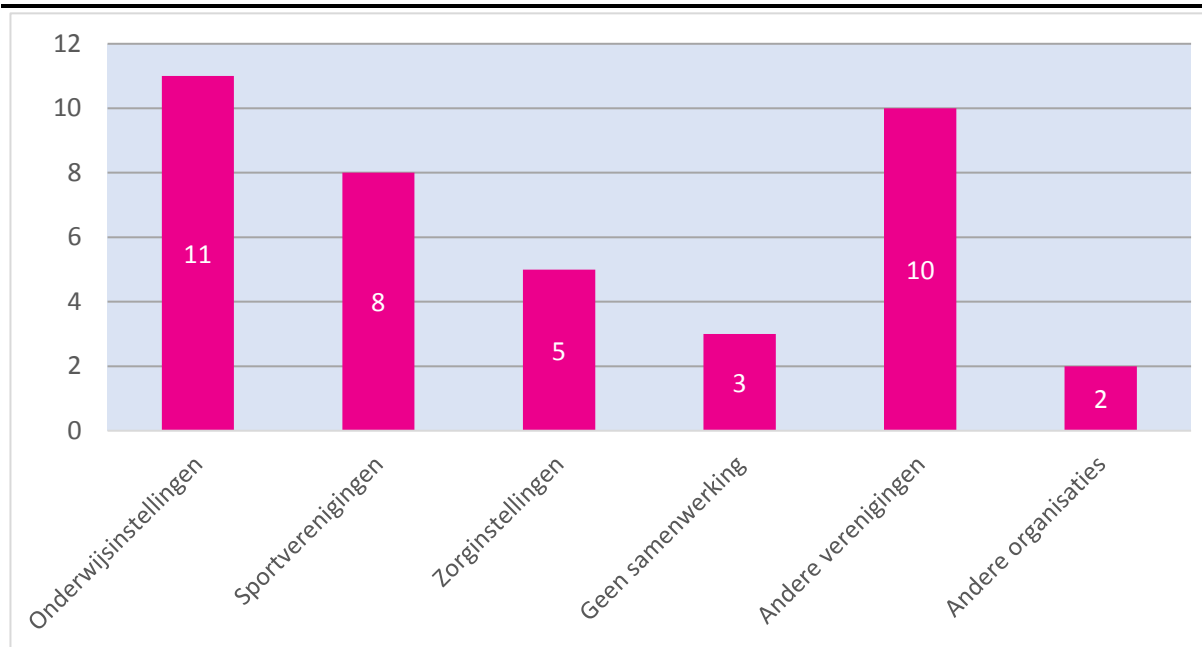
3.4. Samenwerking met andere partners en dorpshuizen

Zoals geschetst in hoofdstuk 2.2. (gemeentelijke visie), kunnen organisaties een belangrijke rol spelen in de exploitatie en financiële gezondheid van dorpshuizen. De gemeente heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat dorpshuizen de sociaalmaatschappelijke rol kunnen blijven hebben, en organisaties aan te kunnen blijven trekken. Daarnaast heeft de gemeente in het verleden ingezet op het stimuleren van de samenwerking tussen dorpshuizen. In dit hoofdstuk wordt daarom beschreven in hoeverre er wordt samengewerkt met organisaties of verenigingen en andere dorpshuizen.

3.4.1.1. Samenwerking met partners

Aan dorpshuizen is gevraagd of zij samenwerken met andere organisaties of verenigingen. In Figuur 3 staat weergegeven met welke verenigingen en organisaties dorpshuizen samenwerken.

Figuur 3: Het aantal dorpshuizen dat samenwerkt met verschillende soorten organisaties en verenigingen (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Gemiddeld werken dorpshuizen met 2,0 organisaties en/of verenigingen samen.

Zoals is te zien in Figuur 3 werken de meeste dorpshuizen samen met organisaties; slechts drie dorpshuizen geven aan met geen enkele organisatie of vereniging samen te werken. Dorpshuizen werken het meeste samen met onderwijsinstellingen zoals een kinderopvang of school (n=11),

sportverenigingen (n=8) en met 'andere verenigingen' (n=10). Onder deze 'andere verenigingen' noemen dorpshuizen bijvoorbeeld muziek- en toneelverenigingen en dorpsbelangen. De samenwerking met zorginstellingen (n=5) en andere organisaties (n=3) wordt minder vaak genoemd. Bij 'andere organisaties' noemen dorpshuizen bijvoorbeeld een bridgeclub en een Sinterklaascommissie.

Er is ook gevraagd hoe de samenwerking met deze partners verloopt. Alle dorpshuizen die een toelichting hebben gegeven op deze vraag, geven zonder uitzondering aan dat de samenwerking goed verloopt.

Zo zegt een van de dorpshuizen:

“Met de school is de samenwerking prima, ze [de school] is ook vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de stichting. De zorginstelling maakt gebruik voor het bloedprikken. Hiervoor is niet veel contact nodig, en als er al iets veranderd dan wordt dit kortgesloten met de verpleegkundige die dan aanwezig is.”

3.4.1.2. Samenwerking met andere dorpshuizen

Aan dorpshuizen is gevraagd of zij samenwerken met andere locaties in de gemeente Steenwijkerland. De grote meerderheid van de dorpshuizen (n=17) geeft aan nooit samengewerkt te hebben met andere dorpshuizen. Wel geeft een aantal van deze dorpshuizen aan dat er in het verleden vanuit de gemeente Steenwijkerland initiatief is genomen voor een gezamenlijke bijeenkomst ten behoeve van meer samenwerking. Ook geeft één van deze zeventien dorpshuizen aan in de nabije toekomst met een ander dorpshuis te gaan samenwerken.

De drie overige dorpshuizen geven aan dat er (heel) soms samenwerking tussen dorpshuizen plaatsvindt. Deze samenwerking uit zich in het uitlenen van apparaten of het organiseren van een gezamenlijke activiteit en/of bijeenkomst met een ander dorpshuis. Eén van deze dorpshuizen zegt:

“Soms worden er activiteiten georganiseerd met andere buurtverenigingen. Het levert saamhorigheid op.”

Vervolgens is aan dorpshuizen gevraagd of zij behoefte hebben aan meer of minder samenwerking tussen dorpshuizen. Hier geven de meeste dorpshuizen (n=13) aan geen behoefte aan (meer) samenwerking te hebben. Zeven dorpshuizen geven aan wel behoefte aan (iets) meer samenwerking te hebben, vooral op financieel gebied. Zo noemen dorpshuizen de gezamenlijke inkoop van energie of bij een groothandel. Daarnaast wordt door twee dorpshuizen benoemd dat een jaarlijkse gezamenlijke bijeenkomst zinvol zou kunnen zijn.

3.5. Financiële exploitatie

3.5.1. Exploitatie algemeen

Aan dorpshuizen is gevraagd hoe het op dit moment gesteld is met de financiële exploitatie van de locatie en hoe zij denken over de toekomstige ontwikkeling. De meeste dorpshuizen (n=11) geven aan geen problemen met de exploitatie te ondervinden. Deze locaties geven aan een gezonde exploitatie te hebben, en een aantal geeft aan dat hun locatie winstgevend is. Zo zegt een van de dorpshuizen over de exploitatie:

“Op dit moment draaien we zeer goed en elk jaar met een voordelig saldo. Onze cijfers zijn goed. [...]”

Een deel van de elf dorpshuizen die zeggen een goede (of soms winstgevende) exploitatie te hebben, geven wel aan dat zij soms de toekomst minder rooskleurig zien. Zo geven dorpshuizen onder andere aan dat toekomstige onderhoudskosten een probleem kunnen worden voor de exploitatie en dat vaste kosten zoals energiekosten voor dorpshuizen te hoog zijn of (kunnen) worden. Eén van deze dorpshuizen zegt:

“ [...] In de toekomst zal er verhoging van prijzen plaatsvinden om de extra kosten voor exploitatie etc. (zie bv. energie) op te vangen. De omzet en winst is niet zo groot om toekomstig groot onderhoud/verbouwing/nieuwbouw te kunnen bekostigen.”

Vijf dorpshuizen geven aan dat de exploitatie matig is of dat het dorpshuis net quitte speelt. Een aantal van deze dorpshuizen zegt dat zij zich, net als voorgaande dorpshuizen, zorgen maken over hoge vaste kosten (bijvoorbeeld belastingen en energiekosten) die een probleem (kunnen) vormen. Zo zegt een dorpshuis:

“Het gaat nu goed, begroting is ongeveer sluitend. Maar OZB is een enorme post, veruit de grootste kostenpost. We hebben dit al verschillende keren aangekaart bij de gemeente, we zouden graag een lager tarief zien of volledige afschaffing OZB voor dorpshuizen. We maken ons grote zorgen over het afschaffen van de salderingsregeling op opgewekte elektriciteit, dat zou ons zeer veel geld kosten.”

Een ander dorpshuis maakt zich met betrekking tot de toekomst zorgen over de daling van het aantal verenigingen door vergrijzing. Ook bestaat volgens dit dorpshuis de kans dat de school (een van de huurders) mogelijk zal gaan sluiten omdat deze door te weinig aanbod van leerlingen te klein wordt:

“ [...] Richting de toekomst, en dan denkende aan de basis van ons [dorpshuis], [voor] de verenigingen verwachten wij dat hier een daling te verwachten is. De meeste verenigingen zijn "op leeftijd" en verjonging is er niet echt. Daarnaast is de school zodanig klein dat er een reële kans op sluiting is. [...]”

Twee dorpshuizen geven aan dat de exploitatie van hun locatie slecht is en dat hier problemen of zorgen over zijn. Eén van deze dorpshuizen geeft aan dat dit komt doordat er nog maar een beperkt aantal bijeenkomsten van persoonlijke aard gehouden mogen worden:

“Financiële exploitatie is wel een zorg, doordat er weinig (9) bijeenkomsten van persoonlijke aard gehouden mogen worden beperkt dit erg de inkomsten. De bijeenkomsten zoals verjaardagen en bruiloften (persoonlijke aard) waren in het verleden een belangrijke bron van inkomsten.”

Zoals uit de eerdere resultaten van de enquête is gebleken, maken deze bijeenkomsten voor elf dorpshuizen echter een belangrijk deel uit van de gehouden activiteiten. Een beperking van bijeenkomsten van persoonlijke aard (feesten en partijen) kan voor een aantal dorpshuizen negatief uitpakken zoals uit bovenstaande quote naar voren komt. Eén dorpshuis heeft geen toelichting op de vraag over financiële exploitatie gegeven.

3.5.2. Verhuur ruimtes

Er is ook specifiek gevraagd naar de verhuur van ruimtes aan externe partijen. Als dorpshuizen ruimtes verhuren aan externen, is dorpshuizen gevraagd weer te geven hoe dit in zijn werk gaat. Vrijwel alle dorpshuizen (n=18) geven aan in meer of mindere mate ruimtes van het dorpshuis te verhuren aan externen. Zo zegt een dorpshuis:

“Aan de verenigingen worden de ruimtes verhuurt. Dat gaat goed. Via een centraal punt wordt de agenda bijgehouden.”

Verder wordt het verhuren van de locatie als vergaderzaal een enkele keer genoemd. Het verhuren van de ruimtes aan leden en voor bijeenkomsten van persoonlijke aard wordt door meerdere dorpshuizen genoemd. Eén dorpshuis geeft zelfs aan dat de locatie uitsluitend aan leden wordt verhuurd:

“Het buurthuis wordt alleen verhuurd aan leden. Hiervoor zijn een aantal regels opgesteld. Dit gebeurt echter wel in beperkte mate.”

De manier waarop de verhuur van locaties aan externen en/of leden wordt georganiseerd verschilt per dorpshuis. Zo geven sommige dorpshuizen aan dat de exploitatie van het dorpshuis wordt uitbesteed, terwijl andere dorpshuizen zelf het contact met verenigingen en/of leden houden voor de verhuur. In dit laatste geval geven dorpshuizen meestal aan dat dit goed gaat; vaak gaat het om structurele verhuur op vaste momenten aan organisaties en hebben dorpshuizen hier een manier van werken in gevonden. Eén dorpshuis zegt:

“Ja, het gaat om structurele verhuur (bijv. 1x per week, 1 x per maand, enzovoort op vaste dagen/tijdstippen) en incidentele verhuur, meestal via een telefoontje, e-mail, Whatsapp) Gaat uitstekend. Vooral het hebben van een vast aanspreekpunt die in principe 24 uur per dag bereikbaar is (een opbaring kan op elke moment van de dag binnenkomen).”

Wanneer het gaat om de verhuur aan leden of bijeenkomsten van persoonlijke aard gaat dit over het algemeen ook goed volgens dorpshuizen. Zo stellen dorpshuizen regels op waar men zich aan dient te houden en/of is een vrijwilliger of bestuurslid aanwezig bij deze activiteiten. Tot slot geeft een dorpshuis aan dat de verhuur makkelijker zou kunnen met de invoering van een digitaal systeem:

“We verhuren ruimtes en dit gaat meestal persoonlijk. Af en toe worden we via mail of 06 bereikt. Onze vaste vrijwilliger legt dit allemaal vast. Het is werkbaar, maar een digitaal systeem zou makkelijk zijn.”

3.5.3. Subsidies

3.5.3.1. Subsidie ‘dorpshuizen en wijkgebouwen’

Met betrekking tot subsidies zijn de dorpshuizen eerst gevraagd naar de ‘subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen’ van de gemeente Steenwijkerland. In totaal geven vijftien dorpshuizen aan gebruik te maken van deze subsidie van de gemeente. Vijf dorpshuizen maken geen gebruik van deze subsidie.

Aan de vijftien dorpshuizen die gebruik maken van deze subsidie, is gevraagd wat hun ervaring met de subsidie is en of de subsidie bijvoorbeeld makkelijk aan te vragen is en het bedrag hoog genoeg is. In Tabel 3 is te zien dat de meeste dorpshuizen tevreden zijn over de subsidie.

Tabel 3: Ervaring dorpshuizen met de subsidie ‘dorpshuizen en wijkgebouwen Steenwijkerland’ (n=15) *MR.

Ervaring met de subsidie**	Aantal
Positieve ervaring aanvragen subsidie / tevreden met subsidie in het algemeen	9
Hoogte subsidie is voldoende / goed	3
Subsidie is te laag / onvoldoende	3
Andere open antwoorden	5

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Gemiddeld hebben dorpshuizen 1,3 open antwoorden gegeven.

**Dit zijn categorieën die door de onderzoekers zijn opgesteld na analyse van de gegeven open antwoorden.

Negen van de vijftien dorpshuizen geven aan in algemene zin tevreden te zijn over de subsidie of zijn positief over het aanvragen ervan. Eén dorpshuis zegt bijvoorbeeld:

“Het aanvragen van de jaarlijkse organisatie- en administratieve kosten (€ 1.000,00) gaat heel eenvoudig middels een digitaal formulier en ook de afdoening gaat vlot. Volop tevreden.”

Verder zijn er drie open antwoorden gegeven waarin dorpshuizen aangeven zich te kunnen vinden in de hoogte van de subsidie. In drie andere open antwoorden geven andere dorpshuizen echter aan dat zij de hoogte van de huidige subsidieregeling van de gemeente te laag of onvoldoende vinden.

Daarnaast zijn er ook vijf andere open antwoorden gegeven door dorpshuizen. In een van deze open antwoorden wordt bijvoorbeeld gezegd dat er weliswaar een positieve ervaring met de subsidie is, maar wordt als verbeterpunt meegegeven dat er een waarschuwing uit zou moeten gaan dat dorpshuizen op tijd bepaalde regelingen of subsidies aan dienen te vragen. Een ander dorpshuis geeft als verbeterpunt bij het aanvragen van de subsidie:

“Als je eenmaal weet hoe het werkt is het makkelijk. Men zou bij enkele vragen even kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld. Er is een vraag, of er al eerder subsidie is aangevraagd. Dit gaat dan over het al geregistreerd staan bij de gemeente en niet of er voor "dit" jaar al een aanvraag is gedaan.”

Aan de vijf dorpshuizen die geen gebruik maken van de ‘subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen’ is gevraagd waarom zij hier geen gebruik van maken. Dorpshuizen noemen als redenen onder andere dat het regelen hiervan wel ‘binnen afzienbare tijd’ op de planning staat. Ook geven dorpshuizen aan moet te weten of ze voor de subsidie in aanmerking komen. Eén van de dorpshuizen geeft bijvoorbeeld aan:

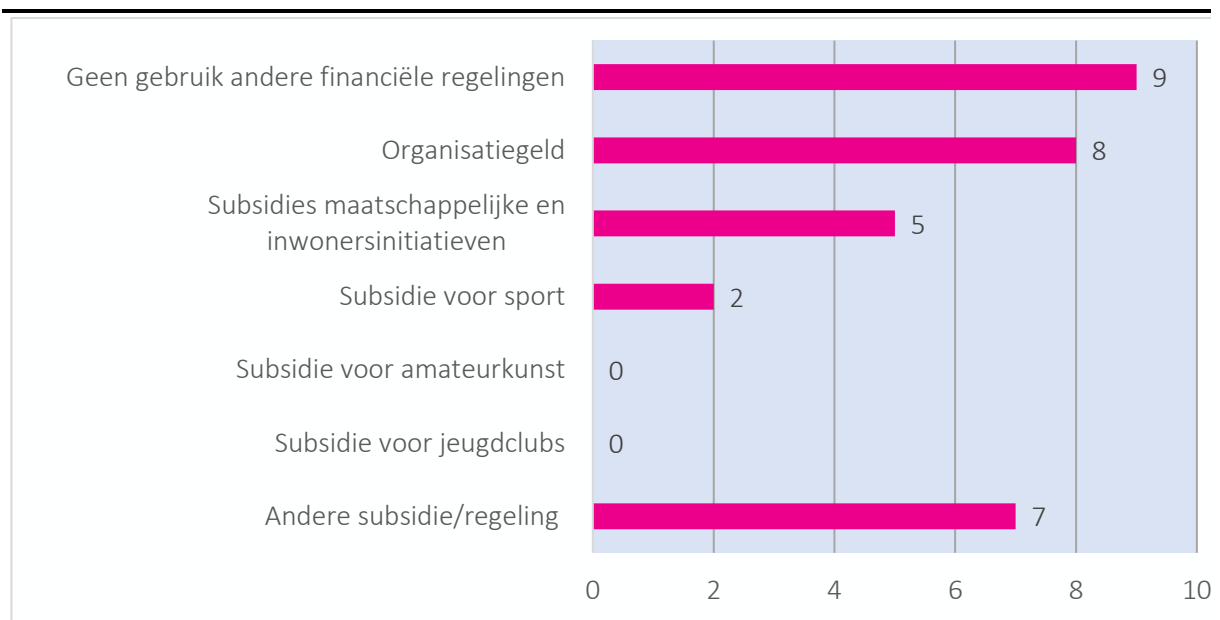
“Ik weet niet of ik daarvoor in aanmerking kom en te weinig tijd dit uit te zoeken.”

3.5.3.2. Gebruik overige subsidies

Behalve de genoemde subsidie ‘dorpshuizen en wijkgebouwen’ van de gemeente Steenwijkerland zijn er nog andere financiële regelingen waar dorpshuizen aanspraak op kunnen maken. Met ‘andere financiële regelingen’ worden alle regelingen of subsidies bedoeld die door de gemeente Steenwijkerland worden aangeboden, behalve de eerdergenoemde ‘subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen’. Hieronder in Figuur 4 staat weergegeven van welke andere financiële regelingen gebruikt wordt gemaakt door dorpshuizen.

Figuur 4: Gebruik van andere financiële regelingen van de gemeente Steenwijkerland door dorpshuizen (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Gemiddeld gebruiken dorpshuizen 1,6 andere financiële regelingen.

Zoals te zien in Figuur 4 gebruikt bijna de helft van de dorpshuizen geen andere financiële regelingen. Als antwoord op de vraag waarom deze dorpshuizen geen gebruik maken van andere regelingen, wordt bijvoorbeeld gezegd dat men hier niet mee bekend is (n=4), dat het niet nodig is (n=2) of niet van toepassing is voor het dorpshuis (n=3).

Ruim de helft van de dorpshuizen maakt wel gebruik van andere subsidies en regelingen, waarvan het organisatiegeld (n=8) en subsidies voor maatschappelijke en inwonersinitiatieven (n=5) het vaakst gebruikt worden. De subsidie voor sport wordt door twee dorpshuizen gebruikt en de subsidies voor amateurkunst en voor jeugdclubs worden beiden niet gebruikt. Andere subsidies en/of regelingen die niet in de antwoordcategorieën waren opgenomen, maar door dorpshuizen wel worden gebruikt zijn de volgende: koppengeld (n=3), het onderhoudsfonds (n=3) en de oud-papierregeling (n=1).

Dorpshuizen die gebruik maken van de in Figuur 4 genoemde subsidies en/of regelingen zijn gevraagd wat zij hiervan vinden. De meeste dorpshuizen geven aan dit 'prima' of 'goed' te vinden. Een enkel dorpshuis gaat dieper in op verbeterpunten voor deze subsidies, of het aanspraak kunnen maken hierop. Zo zegt een dorpshuis over subsidies aangeboden door het Oranjefonds:

“Via organisaties zoals bijv. Oranjefonds zijn er wel mogelijkheden, maar de aanvraag procedure is nogal omslachtig en vergt veel tijd.”

3.6. Bekendheid, bereik, communicatie en tevredenheid

3.6.1. Bekendheid

Hierop aansluitend is gevraagd in hoeverre locaties denken dat het dorpshuis bekend is onder bewoners. Ruim driekwart van de dorpshuizen (n=16) geeft aan dat de bekendheid van bewoners met hun locatie goed is. Eén dorpshuis zegt bijvoorbeeld:

“In ons kleine dorp kent iedereen het dorpshuis. De beheerder van het dorpshuis heeft ook een Appgroep, waar iedere bewoner zich voor kan opgeven t.b.v. algemeen nieuws over activiteiten in het dorpshuis en van verenigingen.”

Twee dorpshuizen menen dat het redelijk gesteld is met de bekendheid van hun locatie onder bewoners. Deze dorpshuizen geven aan dat het dorpshuis weliswaar (redelijk) bekend is, maar dat wat er binnen de dorpshuizen gebeurt minder bekend is bij een groep bewoners. Eén van deze dorpshuizen zegt:

“ Heel [naam dorp] kent ons pand. Wat er binnen gebeurt weet de helft niet.”

Twee dorpshuizen geven aan niet te weten in hoeverre hun locatie bekend is bij bewoners, of geven geen toelichting.

3.6.2. Bereik

Dorpshuizen zijn gevraagd aan te geven in hoeverre zij denken dat ze alle bewoners van hun dorp, buurt of wijk bereiken. Ruim de helft van de dorpshuizen (n=12) geeft aan dat zij de bewoners goed denken te bereiken. Eén van de dorpshuizen zegt:

“We denken dat we iedereen wel bereiken. Mensen weten waarvoor ze in het [naam dorpshuis] terecht kunnen, doordat we ook een breed aanbod hebben.”

Vijf dorpshuizen geven aan dat er groepen zijn die moeilijker bereikt worden. Onder groepen die minder goed bereikt worden vallen volgens deze dorpshuizen vooral jongeren en nieuwe bewoners. Een enkel dorpshuis denkt dat ouderen door het dorpshuis ook minder goed bereikt worden, omdat dit dorpshuis alleen gebruik maakt van online communicatie:

“Wij hebben alleen Facebook ter beschikking en bereiken de mensen die hier dus ook gebruik van maken. De meeste ouderen worden alleen bereikt doordat ze vrij frequent aanwezig zijn. Er is geen huis aan huis bericht, wat nog wel een wens is.”

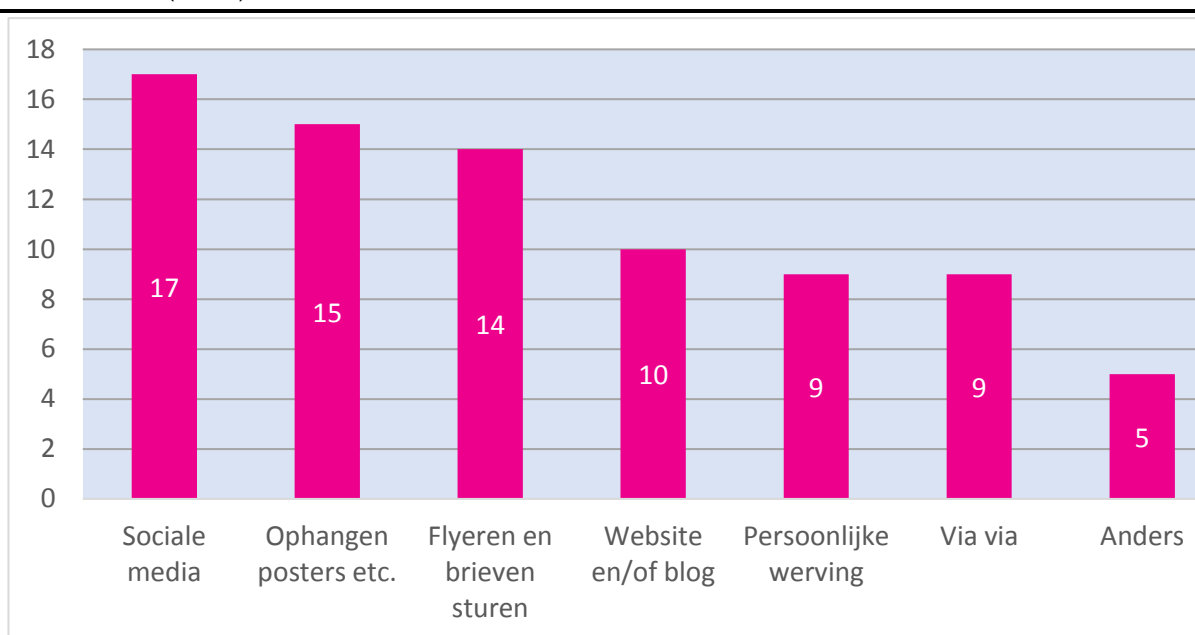

Drie dorpshuizen geven aan niet te weten in hoeverre zij (alle) bewoners bereiken, of geven niet expliciet aan hoe zij denken dat het bereik van hun dorpshuis is.

3.6.3. Communicatie

Het gebruik van communicatiemiddelen door dorpshuizen is vervolgens uitgevraagd. Dorpshuizen kregen de vraag hoe zij hun locatie en de activiteiten onder de aandacht brengen van bewoners. Hieronder in Figuur 5 staat weergegeven welke communicatiemiddelen door dorpshuizen genoemd worden. Zoals weergegeven in Figuur 5 op de volgende pagina worden sociale media (n=17), het ophangen van posters en andere communicatiemiddelen (n=15) en flyer en brieven versturen (n=14) het meest genoemd door dorpshuizen. Behalve de in Figuur 5 genoemde opties, noemen buurthuizen ook een aantal andere communicatiemiddelen, bijvoorbeeld een huis-aan-huisblad, dorpskrant, Whatsapp en een digitale nieuwsbrief.

Figuur 5: Het gebruik van communicatiemiddelen voor de promotie van het dorpshuis en activiteiten (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

*Dorpshuizen noemen gemiddeld 4,0 soorten communicatiemiddelen.

Dorpshuizen geven gemiddeld aan vier soorten communicatiemiddelen te gebruiken voor het bereiken van bewoners. Wanneer dorpshuizen sociale media gebruiken voor promotie van hun locatie, wordt bijvoorbeeld in veel gevallen ook een ander fysiek communicatiemiddel gebruikt. Mogelijk dat dorpshuizen met het gebruiken van zowel fysieke als online communicatiemiddelen een zo divers mogelijke doelgroep proberen te bereiken (bijvoorbeeld zowel ouderen als jongeren).

Aan dorpshuizen is vervolgens gevraagd waarom zij, naast de genoemde communicatiemiddelen, geen andere communicatiemiddelen gebruiken om bewoners te bereiken. Het grootste deel van de dorpshuizen geeft aan dat de huidige communicatiemiddelen het meest geschikt zijn voor de doelgroep. Zij wensen hierin geen verandering omdat de meeste bewoners met de huidige communicatiemiddelen het beste bereikt worden.

Een klein aantal dorpshuizen geeft aan wel graag andere communicatiemiddelen te gebruiken (bijvoorbeeld fysieke flyers of posters), maar geven aan dat dit te veel geld kost. Daarom wordt door deze dorpshuizen vooral de onlinemethode gebruikt om bewoners te bereiken: deze methode is immers goedkoop of zelfs gratis.

3.6.4. Tevredenheid bezoekers

Belangrijk om bij deze paragraaf op te merken is dat ervoor zover bekend uit de resultaten van deze vragenlijst géén klanttevredenheidsonderzoeken zijn gedaan onder bezoekers. Sommige dorpshuizen geven om deze reden aan niet zeker te weten wat de tevredenheid is al ontvangen ze weleens directe feedback van bezoekers. Andere dorpshuizen geven meestal aan dat ze het idee hebben dat bezoekers tevreden zijn met hun dorpshuis en bijbehorende activiteiten. Zo zegt een dorpshuis:

“De bezoekers die komen zijn ons inziens tevreden. Onze gastvrouw (vaste kracht) vraagt in voorkomende gevallen ook naar de tevredenheid.”

Een enkel dorps huis geeft aan dat de tevredenheid goed is, maar dat er hier en daar soms nog opmerkingen over het dorps huis binnen komen:

“Zijn tevreden en over het algemeen prettig. Opmerkingen zijn er wel over toilet en te kleine zalen. Wordt aan gewerkt.”

3.7. Faciliteiten en onderhoud

3.7.1. Faciliteiten

Aan dorps huizen is gevraagd of hun locatie over de juiste faciliteiten beschikt. Als dit niet het geval is, is aan dorps huizen gevraagd welke faciliteiten zij nog missen. Negen dorps huizen geven aan op dit moment over voldoende faciliteiten te beschikken. Evenveel dorps huizen (n=9) geven aan faciliteiten en/of ruimte te missen op hun locatie. Zo wordt bijvoorbeeld een te kleine keuken, het ontbreken van een terras en het niet hebben van Wi-Fi genoemd. Een ander dorps huis schrijft het volgende:

“Op dit moment is de ruimte te klein en te laag om goed te kunnen functioneren. In de nieuwe locatie zouden we graag ingebouwde audiovisuele apparatuur hebben.”

Ook een ander dorps huis geeft aan verschillende zaken te missen in het huidige gebouw:

“Ja, we missen heel veel. Daarom zijn we ook bezig met een uitgebreid project om structuur en gebouw te veranderen. Van 'gehandicapten toilet' tot zaal met toneel.”

Tot slot geven twee dorps huizen geen of een onduidelijk antwoord op deze vraag.

3.7.2. Onderhoud

3.7.2.1. Staat onderhoud

Aan de dorps huizen is de vraag voorgelegd hoe men ervoor staat met het onderhoud van hun locatie, zowel nu als in de toekomst. Iets meer dan de helft van de dorps huizen (n=12) geeft aan dat het onderhoud onder controle is en dat er bijvoorbeeld jaarlijks een plan wordt gemaakt voor kleiner

onderhoud. Een aantal van deze dorpshuizen noemt daarbij dat er nog geen groot onderhoud nodig is de komende periode. Zo zegt een dorpshuis:

“Wij kijken jaarlijks wat er eventueel aan onderhoud moet worden gedaan. Kleine klussen worden opgepakt door onze vrijwilligers en leden, tijdens bijvoorbeeld een doe-dag. Groot onderhoud is momenteel niet nodig.”

Vijf dorpshuizen geven aan de staat van het onderhoud nu en/of in de toekomst redelijk is. Zij geven bijvoorbeeld aan dat het onderhoud op dit moment wel onder controle is, maar dat op de langere termijn problemen kunnen ontstaan door groter onderhoud:

“Het onderhoud hebben we op dit moment wel onder controle. Zoals al geschreven op de lange termijn het groot onderhoud gaat in de papier lopen en dat is op dit moment een aandachtspunt binnen onze stichting hoe we hier -ook financieel - mee om moeten gaan. Hulp hierbij en of hoe anderen dit doen, zou wellicht voor ons een idee zijn.”

Andere dorpshuizen die zeggen dat de staat van het onderhoud ‘redelijk’ is, geven bijvoorbeeld aan dat de isolatie van hun pand niet goed is of dat de energiekosten van het pand hoog zijn doordat het een oud pand is.

Drie dorpshuizen menen dat hun locatie te maken heeft met achterstallig onderhoud. Een van deze dorpshuizen vindt dat het groenonderhoud rondom het pand achterloopt. Een ander dorpshuis zegt het volgende:

“We lopen achter. De financiële mogelijkheden zijn er onvoldoende. We vinden dan ook dat de gemeente ons tegemoet moet komen.”

3.7.2.2. Organisatie onderhoud

Daarnaast is gevraagd hoe dorpshuizen het onderhoud van hun locatie organiseren: planmatig of ad-hoc. De vraag was hierbij tevens of zij dit onderhoud in eigen beheer doen of dit uitbesteden. De helft van de dorpshuizen (n=10) geeft aan dat zij onderhoud ad-hoc, per geval of situatie, bepalen. Zo zegt een dorpshuis:

“Ad hoc, veel eigen werk. Vooral voor groot schilderwerk, verwarming etc. hulp van buitenaf.”

Vier dorpshuizen geven aan dat zij wel gebruik maken van een (jaarlijks) plan voor het onderhoud. Daarnaast zijn er zes dorpshuizen waarop dit niet van toepassing is, dit niet weten of hier niet expliciet op in gaan. Voorts geven de meeste dorpshuizen (n=12) aan dat zij hun onderhoud geheel in eigen beheer doen. Eén van deze dorpshuizen zegt:

Onderhoud wordt gedaan door een oproep aan onze leden en vrijwilligers. Dit gebeurt meestal via de jaarlijkse NL doedag. Maar het kan ook op een andere gekozen moment plaatsvinden.

Zes dorpshuizen doen het onderhoud wat kan zelf, en besteden groter onderhoud uit. Eén dorpshuis zegt bijvoorbeeld:

“Volgens plan. Afhankelijk van wat, wordt dit door een vrijwilliger gedaan (kleine klussen) en anders besteden we dit uit aan schilder, timmerman (zoveel mogelijk uit ons dorp).”

Twee dorpshuizen geven tot slot aan het gehele onderhoud uit te besteden. Eén dorpshuis zegt:

“[Woningcorporatie] is verantwoordelijk voor onderhoud gebouw en installaties (verwarming, luchtbehandeling, lift).”

3.7.2.3. Ondersteuning onderhoud

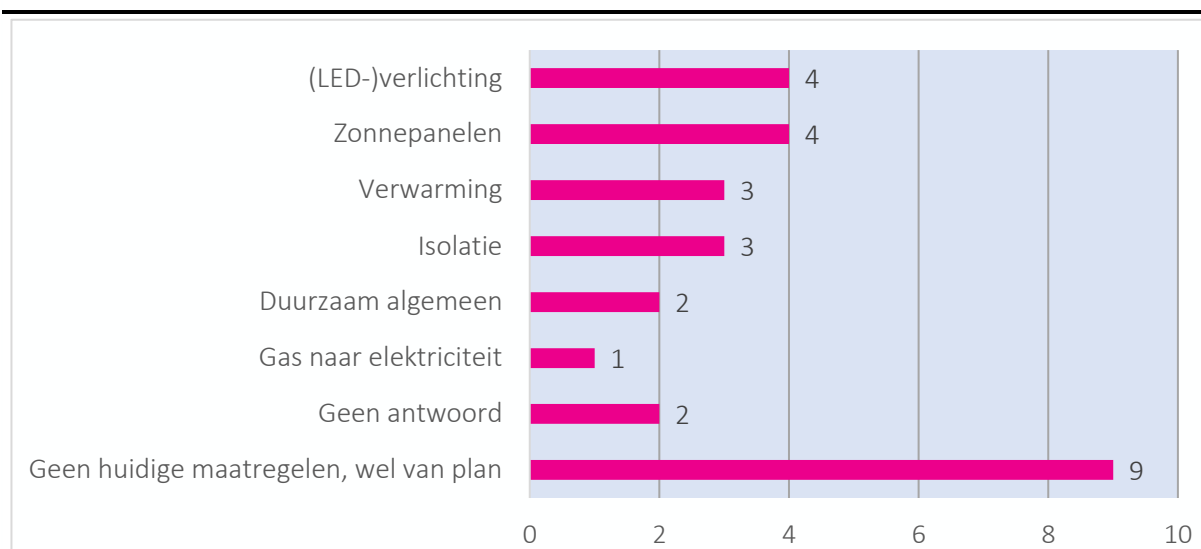
Aan dorpshuizen is ook gevraagd in hoeverre zij behoefte hebben aan ondersteuning bij dit onderhoud. Als dit het geval was, is aan dorpshuizen gevraagd waar de behoefte van deze dorpshuizen zou liggen. Iets meer dan de helft van de dorpshuizen (n=11) geeft aan geen behoefte te hebben aan (meer) ondersteuning. Zes dorpshuizen zouden wel graag meer ondersteuning wensen. Deze dorpshuizen wensen ondersteuning bij onder andere het opstellen van het meerjarenplan, groot onderhoud en professioneel advies. Drie dorpshuizen geven aan niet te weten of zij behoefte hebben aan ondersteuning, of geven aan dat dit op hun dorpshuis niet van toepassing is.

3.7.3. Verduurzaming

3.7.3.1. Maatregelen verduurzaming

Met betrekking tot verduurzaming is allereerst aan dorpshuizen gevraagd in hoeverre de locatie bezig is met verduurzaming. In Figuur 6 op de volgende pagina staat weergegeven welke maatregelen hoe vaak door dorpshuizen genoemd zijn.

Figuur 6: Maatregelen die dorpshuizen hebben genomen voor de verduurzaming van hun pand (n=20) *MR.

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

Gemiddeld hebben dorpshuizen 1,4 antwoorden gegeven.

In totaal zijn er negen dorpshuizen die aan geven dat zij *op dit moment* een of meerdere vormen van duurzame maatregelen hebben doorgevoerd in hun pand: Ledverlichting (n=4) en zonnepanelen (n=4) worden het vaakst genoemd, gevolgd door duurzame maatregelen met betrekking tot verwarming (n=3), isolatie (n=3) en het omzetten van gas naar elektriciteit (n=1). Daarnaast zijn er twee dorpshuizen die geen specifieke maatregelen noemen, maar wel aangeven dat hun pand in algemene zin duurzaam is.

Van de dorpshuizen die geen maatregelen noemen, geven de meeste dorpshuizen (n=9) wel aan dat ze plannen hebben om in de toekomst verduurzaming in hun pand door te voeren. Zonnepanelen worden hierbij door dorpshuizen vaak genoemd (n=6). Andere plannen die dorpshuizen hebben bestaan onder andere uit het aanpassen van verwarming en gas en het over het algemeen terugbrengen van het verbruik.

Bij deze vraag zijn er twee dorpshuizen die geen of een onduidelijk antwoord hebben gegeven.

3.7.3.2. Ondersteuning verduurzaming

In de vervolgvraag is dorpshuizen gevraagd aan te geven in hoeverre zij behoefte hebben aan meer ondersteuning bij duurzame maatregelen. Zes dorpshuizen hebben aangegeven behoefte te hebben aan ondersteuning. Dan gaat het met name om financiële ondersteuning vanuit de gemeente, maar ook

ondersteuning in de vorm van delen expertise en advies (bijvoorbeeld door middel van meetings) wordt genoemd. Een dorps huis zegt bijvoorbeeld:

“Bijv. meetings organiseren hoe anderen het doen, expertise aan het woord, samen inkoop? Gezamenlijk een project met de gemeente bijv. opstarten?”

Negen dorps huizen hebben geen behoefte aan dergelijke ondersteuning bij duurzame maatregelen. Vijf dorps huizen geven aan dat dit niet op hen van toepassing is of geven geen of een onduidelijk antwoord.

Tot slot is nog gevraagd aan dorps huizen in hoeverre zij bekend zijn met gemeentelijke regelingen voor ondersteuning bij verduurzaming. Meer dan de helft van de dorps huizen (n=11) geeft aan hier niet bekend mee te zijn. Vijf dorps huizen zijn wel bekend met de regelingen die de gemeente aanbiedt. Dit zijn zowel dorps huizen die al maatregelen voor verduurzaming hebben doorgevoerd (n=3) als dorps huizen die hier nog enkel plannen voor hebben (n=2). Tot slot zijn er vijf dorps huizen die aangeven dat ondersteuning (op dit moment) niet op hen van toepassing is of geven geen of een onduidelijk antwoord.

3.8. Vrijwilligers

In het laatste deel van de vragenlijst is aan dorps huizen gevraagd of hun locatie werkt met vrijwilligers. Als dit het geval is, is gevraagd welke taken vrijwilligers uitvoeren en in hoeverre het dorps huis voldoende vrijwilligers heeft. Vijftien dorps huizen geven aan met vrijwilligers te werken. Vier dorps huizen werken niet met vrijwilligers. Eén dorps huis heeft geen antwoord gegeven op deze vraag. De taken die vrijwilligers voor dorps huizen uitvoeren lopen zeer uiteen zoals te zien is in Tabel 4.

Tabel 4: Soorten vrijwilligerstaken bij dorps huizen (n=15) *MR.

Soort taken**	Aantal
Helpen bij (klein) onderhoud	5
Ad-hoc werkzaamheden	4
Ondersteunen / aanwezig zijn bij activiteiten	4
Facilitair: catering, koffie inschenken, schoonmaken, inkopen, etc.	3
Vrijwillige bestuurstaken	3
Overige werkzaamheden / geen toelichting	5

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

Gemiddeld hebben dorps huizen 1,2 antwoorden gegeven.

**Dit zijn categorieën die door de onderzoekers zijn opgesteld na analyse van de gegeven open antwoorden.

Zoals weergegeven in Tabel 4 zijn de meest voorkomende werkzaamheden het helpen bij klein onderhoud (n=5) en ondersteunen bij activiteiten (n=4). Met ad-hoc werkzaamheden wordt bedoeld dat dorps huizen aangeven dat vrijwilligers alle taken doen die maar nodig zijn om het dorps huis draaiende te houden. Dorps huizen noemen hier geen specifieke taken, maar geven aan dat vrijwilligers

alle voorkomende werkzaamheden doen. Verder worden facilitaire taken door drie dorpshuizen genoemd. Daarnaast geven drie dorpshuizen aan dat bestuurswerkzaamheden in hun dorpshuis wordt uitgevoerd door vrijwilligers. Vijf dorpshuizen gaven geen toelichting of noemden andere werkzaamheden, bijvoorbeeld deelname aan verscheidene commissies.

Dorpshuizen zijn in hun antwoorden op de vraag naar vrijwilligers minder expliciet in gegaan op of zij op dit moment voldoende vrijwilligers hebben. Vier dorpshuizen geven duidelijk aan voldoende vrijwilligers te hebben op dit moment. Zo zegt een dorpshuis:

“Alle werkzaamheden worden door vrijwilligers gedaan. Op dit moment kunnen we alles handelen.”

Vier dorpshuizen geven expliciet aan dat zij op dit moment niet genoeg vrijwilligers hebben en/of nog op zoek zijn naar meer vrijwilligers. Eén dorpshuis zegt:

“We starten op met vrijwilligers. We hebben op dit moment 1 en zijn nog op zoek naar een stuk of negen! Het gaat dan met name om aanwezigheid bij activiteiten.”

De overige twaalf dorpshuizen zijn in hun antwoord meer in gegaan op de taken die vrijwilligers uitvoeren en niet zozeer op de vraag of zij voldoende of onvoldoende vrijwilligers hebben.

4

Conclusie

In dit hoofdstuk komen de belangrijkste uitkomsten van dit onderzoek naar voren. Daarbij zal eerst antwoord worden gegeven op de drie deelvragen van dit onderzoek. Vervolgens wordt middels een korte conclusie antwoord gegeven op de onderzoeksvraag.

4.1. Beantwoording deelvraag 1

‘Wat zijn de visie en verwachtingen van de gemeente voor de dorpshuizen en in hoeverre voldoen dorpshuizen hieraan?’

Er is weinig tot geen gemeentelijk beleid dat expliciet is vastgelegd voor dorpshuizen. Dit wil echter niet zeggen dat de gemeente helemaal geen visie of verwachtingen heeft voor de dorpshuizen. Op basis van de interviews zijn er drie belangrijke verwachtingen naar voren gekomen. Die zijn weliswaar niet expliciet vastgelegd in beleid, maar spelen in de praktijk wel een rol:

1. Dorpshuizen dienen volgens de gemeente een plek te bieden waar sociale cohesie tot stand kan komen c.q. bevorderd wordt tussen verschillen doelgroepen;
2. Dorpshuizen dienen de leefbaarheid van de buurt te bevorderen doordat mensen elkaar hier kunnen ontmoeten en gezamenlijk activiteiten ondernemen;
3. Dorpshuizen dienen in grote mate (financieel) zelfredzaam te zijn.

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat een meerderheid van de dorpshuizen, wanneer zij hiernaar gevraagd worden, onderschrijven dat hun locatie van belang is voor de sociale cohesie en/of de leefbaarheid van de buurt. In totaal gaat het om zeventien van de twintig dorpshuizen die zichzelf ofwel de functie van ontmoetingsplaats ofwel de maatschappelijke functie (sociale cohesie en samenhang) toeschrijven.

De zelfredzaamheid die door de gemeentelijke organisatie kennelijk van dorpshuizen wordt verwacht, komt naar voren in de resultaten van de enquête.

4.2. Beantwoording deelvraag 2

‘Welke maatregelen heeft de gemeente genomen om het functioneren van de dorpshuizen te beïnvloeden, en wat zijn daarvan de effecten geweest op het functioneren?’

Er zijn in de gesprekken met de betrokken gemeentelijke medewerkers van Steenwijkerland verscheidene maatregelen genoemd die het functioneren van dorpshuizen dienen te bevorderen:

1. Ronde voor groot onderhoud van dorpshuizen en wijkgebouwen;
2. Meerdere subsidieregelingen, waarbij met name de ‘subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen’ voor de locaties van belang wordt geacht;
3. Workshop voor dorpshuizen en wijkgebouwen ten behoeve van meer samenwerking;
4. Het aanbieden van een adviseur voor onder andere het maken van een begroting of voor het helpen bij bestuursproblemen, de exploitatie etc., waar nodig;
5. Het aanbieden van trainingen voor het vinden van vrijwilligers.

De precieze effecten van elk van deze maatregelen is door middel van de resultaten van de huidige vragenlijst niet goed vast te stellen. Dorpshuizen zijn in de vragenlijst niet expliciet naar de effecten van deze maatregelen op het functioneren gevraagd. Echter, dorpshuizen zijn in hun antwoorden (bijvoorbeeld bij de vragen over subsidies) geregeld ingegaan op hun ervaring met de maatregelen die de gemeente genomen heeft. :

Slechts een klein deel van de dorpshuizen heeft behoefte aan meer ondersteuning voor onderhoud. De zes dorpshuizen die deze behoefte wel hebben, geven onder andere aan (meer) advies te wensen vanuit de gemeente voor bijvoorbeeld het opstellen van een meerjarenplan

Een groot deel van de dorpshuizen maakt gebruik van de subsidies die worden aangeboden. Met name de subsidie ‘dorpshuizen en wijkgebouwen Steenwijkerland’ en het organisatiegeld worden goed gebruikt. De meeste dorpshuizen zijn tevreden over de hoogte en het aanvragen van de subsidie ‘dorpshuizen en wijkgebouwen Steenwijkerland’.

Uit de gesprekken met de gemeentelijke organisatie is gebleken dat er weinig animo was voor een workshop die is georganiseerd om de samenwerking van dorpshuizen te bevorderen. Uit de enquête komt een enigszins vergelijkbaar beeld naar voren. De meeste dorpshuizen werken op dit moment niet samen met andere dorpshuizen en hebben hier ook in de toekomst geen behoefte aan. Echter, er zijn zeven dorpshuizen die wel behoefte hebben om (soms) ervaringen te delen met andere locaties. Een samenwerking met andere dorpshuizen waarbij kosten kunnen worden bespaard wordt hierbij meermaals aangegeven.

Een aantal dorpshuizen heeft aangegeven moeite te hebben met het vinden van vrijwilligers.

Over het algemeen wordt door meerdere dorpshuizen de behoefte uitgesproken voor (meer) advies of professionele ondersteuning vanuit de gemeente. Mogelijk zijn sommige dorpshuizen er nog niet voldoende van op de hoogte dat deze ondersteuning er al is, of is deze ondersteuning ontoereikend.

4.3. Beantwoording deelvraag 3

‘Welke oorzaken zijn er aan te wijzen voor eventuele verschillen in het functioneren van dorpshuizen en welke best practices kunnen er worden onderscheiden?’

Voor de beantwoording van deze deelvraag dient, zoals eerder vastgesteld, te worden gekeken naar zowel het financiële als het maatschappelijke functioneren. Met betrekking tot het financiële functioneren van dorpshuizen is duidelijk geworden dat er verschillen tussen dorpshuizen bestaan. Hoewel de meeste dorpshuizen aangeven dat de financiële exploitatie goed is, zijn er ook dorpshuizen waarbij het minder gaat of die financiële problemen voorzien in de toekomst.

Met betrekking tot het maatschappelijke functioneren bestaan er geen grote verschillen tussen dorpshuizen. Zoals gezegd onderschrijven de meeste dorpshuizen de visie van de gemeente dat dorpshuizen de sociale cohesie en de leefbaarheid in de wijk, buurt of het dorp dienen te bevorderen..

Met de ‘best practices’ uit de deelvraag worden de werkzame technieken bedoeld die de gemeente gebruikt om het functioneren van dorpshuizen te bevorderen. Deze werkzame technieken zijn onder meer de eerdergenoemde maatregelen die de gemeente aanbiedt ter verbetering van het functioneren van dorpshuizen. Naar aanleiding van de ervaringen die dorpshuizen hebben genoemd komt er wel een aantal maatregelen of technieken naar voren die hun functioneren ten goede komen, namelijk:

- Een aanbod van gemakkelijk aan te vragen subsidies;
- Het bieden van advies voor exploitatie, onderhoud en een meerjarenplan;
- Duidelijke en snelle communicatie vanuit de gemeente met de dorpshuizen.

4.4. Conclusie

De te beantwoorden hoofdvraag was als volgt: ‘In hoeverre functioneren dorpshuizen conform de visie en verwachtingen van de gemeente en hoe hebben de genomen maatregelen van de gemeente het functioneren van de dorpshuizen beïnvloed?’

Zoals uit zowel de gesprekken met de medewerkers van de gemeente als uit de enquête naar voren komt, hebben dorpshuizen in de gemeente Steenwijkerland een zeer uiteenlopende functie. Dit blijkt onder meer uit de grote verscheidenheid aan activiteiten die dorpshuizen organiseren: van workshops en cursussen tot bingoavonden en sportevenementen. De meerderheid van de dorpshuizen onderschrijft dat hun locatie belangrijk is omdat het een centrale plek biedt waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en/of dat hun locatie de leefbaarheid vergroot in hun buurt, dorp of wijk.

Verder geven de meeste dorpshuizen aan dat hun financiële exploitatie goed is of dat zij rond weten te komen. Dit wijst erop dat deze dorpshuizen (financieel) zelfredzaam zijn, conform de visie van de gemeente. Daarom kan gesteld worden dat de meeste dorpshuizen functioneren in overeenstemming met de verwachtingen en visie van de gemeente. Kanttekening hierbij is dat de vragenlijst vóór de coronacrisis is afgenomen waardoor de financiële zelfredzaamheid van sommige dorpshuizen mogelijk is veranderd.

De maatregelen die de gemeente heeft genomen om het functioneren van dorpshuizen te beïnvloeden worden gezien als maatregelen die helpen bij het goed functioneren van de dorpshuizen. Ook zijn er relatief weinig dorpshuizen die op het moment van vragen ondersteuning bij onderhoud nodig hebben en zijn de meeste dorpshuizen tevreden over de (hoogte van) aangeboden subsidies. Wel worden sommige subsidies (waaronder subsidies voor amateurkunst, jeugdclubs en sport) relatief weinig gebruikt.

Tot slot merken we op dat er aan de hand van alleen de huidige vragenlijst geen duidelijke conclusies aan de effecten van de maatregelen verbonden kunnen worden; er zijn immers geen vragenlijsten vóór en na de door de gemeente uitgevoerde maatregelen afgenomen.

5

Aanbevelingen

Op basis van de bovenstaande conclusies geeft de Rekenkamercommissie in dit hoofdstuk een aantal adviezen. Deze zijn gebaseerd op de resultaten van de enquête, de gesprekken met medewerkers van de gemeente en de online bijeenkomst met een aantal van de dorpshuizen.

Hieronder volgen zes aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. De eerste aanbeveling sluit daarbij aan op de recente ontwikkelingen met betrekking tot de impact die de coronacrisis mogelijk heeft (gehad) voor de dorpshuizen in de gemeente.

- **Advies en ondersteuning financiën coronacrisis:** in de vragenlijst die vóór de coronacrisis is afgenomen hebben enkele dorpshuizen al aangegeven dat zij hun financiële exploitatie niet rond krijgen. Met het oog op de coronacrisis zullen dorpshuizen die het al lastig hadden het financieel nog minder krijgen. Ook dorpshuizen die op het moment van vragen hebben aangegeven dat zij een goede financiële exploitatie hadden, komen door de gevolgen van de coronacrisis mogelijk in het gedrang.

De Rekenkamercommissie beveelt daarom aan om, actief advies te bieden aan dorpshuizen om deze te ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld advies zijn om vaste lasten van dorpshuizen omlaag te brengen en door dorpshuizen te helpen een (meerjaren-)plan te maken. Mogelijk dat de gemeente ook een faciliterende en adviserende rol kan spelen als het gaat om het aanvragen van bijvoorbeeld de Tegemoetkoming Vaste Lasten voor ondernemers die zijn getroffen door de coronacrisis. In de eindbijeenkomst kwam bij dorpshuizen ook de wens naar voren om na te denken over het (al dan niet gezamenlijk) omlaag brengen van de onroerendgoedbelasting. De gemeente kan kijken wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

- **Promoten van de subsidies:** door dorpshuizen actief te wijzen op de mogelijkheden voor het aanvragen van subsidies die niet of nauwelijks worden gebruikt (waaronder de subsidies voor amateurkunst, jeugdclubs en sport) kunnen meer dorpshuizen die deze steun nodig hebben worden geholpen. De gemeente kan dit doen door een informatiebijeenkomst te organiseren, maar mogelijk dat een mail of brief ook het gewenste effect heeft.
- **Vaste overlegmomenten:** een aantal dorpshuizen geeft aan het gevoel te hebben dat de communicatie en het handelen vanuit de gemeente hier en daar nog strakker of sneller zou kunnen. De gemeente gaf zelf al aan dat er geen vaste overlegstructuren met dorpshuizen zijn. Aanbevolen wordt om na te denken over een vast overlegmoment met elk van de dorpshuizen (bijvoorbeeld jaarlijks).

- **Faciliteren contact tussen dorpshuizen:** in de eindbijeenkomst met een aantal dorpshuizen kwam naar voren dat er enige behoefte bestaat aan contact en uitwisseling met andere dorpshuizen. Zeven van de twintig dorpshuizen hebben de wens om (iets) meer samen te werken met andere dorpshuizen. Deze dorpshuizen geven aan dat zij hierbij vooral samenwerking op financieel gebied wensen, bijvoorbeeld door gezamenlijk energie in te kopen. De Rekenkamercommissie adviseert dan ook de gemeente een faciliterende rol te laten pelen door deze dorpshuizen samen te brengen en op weg te helpen.

Advies verduurzamen panden: er bestaat onder dorpshuizen een grote interesse in het verduurzamen van panden in de toekomst. Met name de interesse in zonnepanelen valt op. De gemeente zou hierop in kunnen spelen door bijvoorbeeld een informatiebijeenkomst te (laten) organiseren en te helpen met het maken van een plan voor de verduurzaming van panden

- **Opstellen concreet beleid:** door concreet beleid voor dorpshuizen op te stellen worden de doelstellingen van de gemeente voor de dorpshuizen duidelijker, wat de gemeente en het functioneren van de dorpshuizen ten goede kan komen. Daarbij kan gedacht worden aan het beschrijven van de sociaalmaatschappelijke functie van dorpshuizen zoals die uit de resultaten van dit onderzoek naar voren is gekomen. Ook kan bij het schrijven van beleid aandacht worden gegeven aan het vastleggen van een (bijvoorbeeld jaarlijks) overlegmoment tussen de gemeente en elk van de dorpshuizen. Tot slot kan de gemeente indien gewenst beschrijven wat de rol van dorpshuizen is met het oog op de Wet maatschappelijke ondersteuning.

6

Bestuurlijke reactie en nawoord

Rekenkamercommissie Steenwijkerland
t.a.v. de heer W. Spoelstra, ambtelijk secretaris
postbus 162
8330 AD STEENWIJK

zaaknummer
behandeld door Kor van der Velde
uw brief/kenmerk
bijlage(n)

Steenwijk, 28 oktober 2020

onderwerp Bestuurlijke reactie Eindrapportage onderzoek dorpshuizen Steenwijkerland

Geachte commissie,

We hebben het concept eindrapportage onderzoek dorpshuizen Steenwijkerland ontvangen en met interesse gelezen. Een mooi en helder rapport waarvoor we u danken.

Begin juli jl. is er een ambtelijke reactie gevraagd en verzonden en nu ontvangt u onze bestuurlijke reactie.

Onze reactie is met name gericht op de conclusies en aanbevelingen. We herkennen het functioneren van de Steenwijkerlandse dorpshuizen. Het is mooi om te constateren dat het grotendeel van de dorpshuizen de zaken goed voor elkaar heeft. Een kleine kanttekening hierbij: het onderzoek vond plaats voor de Coronacrisis. Afgelopen periode hebben we, vanwege de crisis, meer dan normaal contact met de dorpshuisbesturen. Enerzijds om vragen te beantwoorden en adviezen te geven hoe er binnen de kaders van de coronamaatregelen de dorpshuizen toch enigszins kunnen functioneren en anderzijds om mee te denken bij het oplossen van mogelijke problemen als het gaat om de exploitatie.

Met uw conclusie met de betrekking tot de hoofdvraag "In hoeverre functioneren dorpshuizen conform de visie en verwachtingen van de gemeente" zijn we blij. De meerderheid van de dorpshuizen onderschrijft onze visie en verwachting dat hun locatie een belangrijke centrale plaats biedt waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten ontplooiën.

Daarnaast concludeert u dat de meeste dorpshuizen (financieel) zelfredzaam zijn vanwege het feit dat zij aangeven dat hun financiële exploitatie goed is. Ook dit past in onze visie en verwachting van de zelfredzaamheid van de dorpshuizen. Zoals zojuist al gemeld hebben de Coronamaatregelen effect op de exploitatie van de dorpshuizen. Bij enkele dorpshuizen leidt dit tot zorgen. We denken mee in oplossingen en kunnen hen ondersteunen door bijvoorbeeld het tijdelijke Vitaliteitsfonds.

Hiermee komen we ook bij uw aanbevelingen. We hebben op dit moment geen actueel integrale beleidsvisie voor dorpshuizen. Ons beleid zit verankerd in subsidieverordeningen en omgangsvormen. Dit functioneert naar tevredenheid. Desalniettemin, is het wel goed om dit beleid laagdrempelig in bijvoorbeeld een infographic te verwoorden en te verbeelden. Dit gaan we in 2021 doen. Hiermee geven we ook invulling aan uw aanbeveling over het promoten van de bestaande subsidies.

Ook uw aanbeveling voor een overlegmoment nemen wij ter harte. Onze gebiedscoördinatoren hebben frequenter contact met inwoners, verenigingen en organisaties in de kernen van Steenwijkerland. Hiervoor zijn de dorpshuizen perfecte accommodaties en hierdoor hebben we ook meer contact met het dorpshuisbestuur. Daarnaast kunnen we een vast overlegmoment tussen de dorpshuisbesturen faciliteren om een eventuele samenwerking tussen de dorpshuisbesturen op verschillende thema's als bijvoorbeeld vrijwilligers, exploitatie en duurzaamheid te ondersteunen. Dit leggen we de dorpshuisbesturen voor.

Onze conclusie is dat uw onderzoek ons beleid bevestigt maar ook extra input geeft om op bovenstaande aanbevelingen actie te ondernemen.

Nogmaals dank voor uw onderzoek en eindrapport. Wij kunnen ermee verder!

Contact

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Dan kunt u contact opnemen met Kor van der Velde, gebiedscoördinator, telefoonnummer 06-31775866 of een e-mail sturen naar kor.van.der.velde@steenwijkerland.nl.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,

de secretaris,

de burgemeester,

J.C. de Groot

Nawoord Rekenkamercommissie:

De reactie van het college geeft de Rekenkamercommissie geen aanleiding tot het maken van verdere opmerkingen.

7

Literatuurlijst

Gemeente Steenwijkerland, "Subsidie voor dorpshuizen en wijkgebouwen," 2020, www.steenwijkerland.nl/Inwoners/Subsidies/Subsidie_voor_dorpshuizen_en_wijkgebouwen.

Google Maps, 2020 [Geraadpleegd voor maken van een kaart op basis van adresgegevens in Bijlage 4 voor fysieke spreiding dorpshuizen gemeente Steenwijkerland], www.maps.google.com.

Lokale wet- en regelgeving, "Nadere regels subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen Steenwijkerland 2018", 2018, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Steenwijkerland/CVDR606379/CVDR606379_1.html.

Bijlage 1: Topiclijst diepte-interview

Doel/ rol locaties en organisatie

- Wat is volgens u het doel van een dorps huis of wijkgebouw? Wat kunnen deze locaties betekenen voor de gemeenschap?
  - Doorvragen op:
    - Ontmoeting;
    - Educatie;
    - Tegengaan eenzaamheid;
    - Vergroten (sociale) veiligheid;
    - Sociale cohesie;
    - Bewoners in staat stellen elkaar te helpen;
    - Zorgen voor ontspanning;
    - Plezier/vermaak.
- In hoeverre vervullen de locaties in de gemeente Steenwijkerland deze rollen? Waarom wel of niet? Zijn er verschillen tussen de locaties?
- Hoe zijn de locaties in de gemeente Steenwijkerland op dit moment georganiseerd?
  - Doorvragen naar:
    - Bestuurlijk;
    - Financieel;
    - Organisatorisch;
    - Verschillen tussen locaties.
- Hoe is de ruimtelijke spreiding van de locaties? Heeft elk dorp en elke wijk een locatie?
  - Waarom wel of niet? Zijn er 'gaten'?

Activiteiten en doelgroepen

- Welke activiteiten worden er op dit moment op de verschillende locaties ontplooid? Verschilt dit per locatie?
- Welke doelgroepen worden hiermee bereikt? Welke wel en welke niet? Waarom? Verschilt dit per locatie? (Eerder gesprek: vergrijzing valt mee)
- Werken de locaties met vrijwilligers? Zo ja, hoe gaat dit? Beschikken ze over voldoende vrijwilligers? Verschilt dit per locatie?

Visie, beleid en relatie gemeente

- Kunt u kort schetsen wat de relatie is tussen de gemeente Steenwijkerland en de verschillende locaties? Wat gaat hierin goed? Wat kan beter?
  - Contact tussen gemeente en locaties;
  - Eerdere gesprek: minieme invloed. Ondersteuning op afroep, voor de rest zelfstandig. Waarom?
  - Subsidierelingen;
  - Sturing(smogelijkheden);

- Workshops (eerder gesprek: beperkte opkomst). Waarom werden deze georganiseerd? Waar kwam de vraag vandaan?
- Welk beleid ligt er ten grondslag aan de relatie tussen de gemeente en de locaties?
  - Hoe is dit beleid tot stand gekomen?
  - Vanuit welke visie wordt dit beleid gevormd?
  - Hoe heeft deze visie en het daaruit volgende beleid zich in de loop der jaren ontwikkeld? Is hier iets in veranderd? Zo ja, wat en waarom?
- Wat is uw rol hierin? En welke andere mensen zijn er vanuit de gemeente bij betrokken? Wat is hun rol?
- Wat zou er volgens u beter kunnen in beleid van de gemeente? Wat is hiervoor nodig?

Subsidiereregelingen

- Klopt het dat er de volgende subsidiereregelingen zijn waar de locaties direct en indirect gebruik van kunnen maken? In hoeverre maken de locaties hier gebruik van? Waarom wel of niet? Verschilt dit per locatie?
  - Subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen;
  - Koppengeld;
  - Subsidies voor maatschappelijke en inwonersinitiatieven;
  - Sport;
  - Amateurkunst;
  - Jeugdclubs;
  - Eerder gesprek: organisatiegeld. Niet op de site van de gemeente kunnen vinden. Wat is dit?

Fysieke staat accommodaties en faciliteiten

- Hoe is het volgens u gesteld met de fysieke staat van de locaties? Nu en in de toekomst? Verschilt dit per locatie?
- Hoe verloopt het onderhoud van de locaties? Wie is hiervoor verantwoordelijk? Wat gaat hierin goed, wat kan beter en waarom? Verschilt dit per locatie?
  - Eerdere gesprek: renovatieronde, grote investeringen. Betaald door gemeente? Maar niet in bezit? Hoe zit dat?
  - Eerder gesprek: over paar jaar knelpunt in onderhoud. Kunt u hier meer over vertellen?
    - Zijn er ideeën over hoe dit knelpunt op te vangen? Wat is de rol van de gemeente hierin?
- Beschikken de locaties over de juiste faciliteiten? Waarom wel of niet?
  - Verschilt dit per locatie? Wat is de rol van de gemeente hierin?

Gebruikersbeleving

- Heeft u zicht op hoe de verschillende locaties door de bezoekers en gebruikers worden ervaren? Zo ja, hoe worden ze ervaren? Welke factoren liggen hieraan ten grondslag? Verschilt dit per locatie?
  - Sluiten de locaties aan bij de behoeften van de inwoners van de gemeente? Waarom wel of niet? Verschilt dit per locatie?
  - Sluiten de activiteiten aan bij de behoeften? Waarom wel of niet? Verschilt dit per locatie?
- Zijn de locaties voldoende bekend onder de inwoners? Waarom wel of niet? Verschilt dit per locatie?
  - Hoe denkt u dat locaties burgers beter zouden kunnen bereiken?

Samenwerking tussen locaties

- In ons eerdere gesprek hebben we het kort gehad over de mogelijkheid tot samenwerking tussen locaties, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming, verzekering en financiën. Wat zouden hier volgens u de voordelen van kunnen zijn?
  - In hoeverre is er nu sprake van samenwerking? Waarom wel of niet? Verschilt dit per locatie? Eerder gesprek: men weet elkaar weinig te vinden. Hoe komt dat? En wat betekent dat?
  - Zijn de locaties volgens u gebaat bij meer samenwerking? En zo ja, hoe zou dat volgens u tot stand kunnen of moeten komen?
    - Verschilt dit per locatie? Wat kan de rol van de gemeente zijn?

Samenwerking met andere organisaties

- In hoeverre werken de verschillende locaties samen met andere organisaties? Waarom wel of niet?
- Wat levert deze samenwerking de locaties op? Verschilt dit per locatie?
  - Eerder gesprek: locatie voor welzijn (Sociaal Werk De Kop, koffieochtenden, dagbesteding). Hoe verloopt de relatie tussen de locaties en welzijn? Wat is de rol van de gemeente hierin? Eerder gesprek: zonder tussenkomst van gemeente.
  - Eerder gesprek: privatisering van BSO's en wat dit voor de exploitatie van locaties betekent. Kunt u hier nog iets meer over vertellen? Verschilt dit per locatie?
  - Werken locaties samen met:
    - Adviesraad Sociaal Domein Steenwijkerland? Jaarverslag maakt geen melding van locaties?
    - Zorg/WMO/ Buurtzorg?
    - Sportinstellingen/clubs?
    - Scholen, kinderopvang, andere onderwijsinstellingen?
    - Het verenigingsleven?
    - Andere bedrijven (bijvoorbeeld horeca, kringloopwinkels, repairshops etc.).

Bijlage 2: Uitnodiging enquête dorpshuizen

Betreft: vragenlijst onderzoek dorpshuizen en wijkgebouwen gemeente Steenwijkerland

Geachte heer/ mevrouw,

Labyrinth Onderzoek & Advies doet in opdracht van de rekenkamercommissie van de gemeente Steenwijkerland onderzoek naar het functioneren van de verschillende dorpshuizen en wijkgebouwen in de gemeente. Met dit onderzoek wordt onder andere onderzocht wat de locaties voor de gemeenschap betekenen en hoe de samenwerking met de gemeente en andere partijen en de gang van zaken binnen de locaties verloopt.

Belangrijk is dat in het onderzoek de stem van de locaties zelf wordt gehoord. Daarom zouden we u willen vragen een korte vragenlijst in te vullen. Dit kan via de volgende link: www.onderzoek-dorpshuizen-steenwijkerland.nl

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. We willen graag uw mening en ervaringen horen! Met uw antwoorden kunnen we ervoor zorgen dat de gemeente de dorpshuizen en wijkgebouwen waar nodig beter kan ondersteunen.

Het onderzoek is compleet anoniem en Labyrinth verwijdert eventueel opgegeven persoonsgegevens uiterlijk 3 maanden na afloop van het onderzoek.

Heeft u vragen over het onderzoek? Neem dan gerust contact met ons op. Dit kan telefonisch via 030 - 262 71 91 of via info@labyrinthonderzoek.nl. Vermeld hierbij dat het om het onderzoek dorpshuizen Steenwijkerland gaat.

Alvast, mede namens de rekenkamercommissie, heel erg bedankt voor uw deelname!

Bijlage 3: Vragenlijst enquête dorpshuizen

1. Voor welk dorpshuis of wijkgebouw vult u deze vragenlijst is? (Let op: we vragen dit alleen om bij te kunnen houden welke locaties de vragenlijst hebben ingevuld)
2. Kunt u in een paar zinnen aangeven welke activiteiten er op uw locatie plaatsvinden?
3. Op welke van de volgende momenten is uw locatie open en/of vinden er activiteiten plaats? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
  - a. Maandagochtend
  - b. Maandagmiddag
  - c. Maandagavond
  - d. Dinsdagochtend
  - e. Dinsdagmiddag
  - f. Dinsdagavond
  - g. Woensdagochtend
  - h. Woensdagmiddag
  - i. Woensdagavond
  - j. Donderdagochtend
  - k. Donderdagmiddag
  - l. Donderdagavond
  - m. Vrijdagochtend
  - n. Vrijdagmiddag
  - o. Vrijdagavond
  - p. Zaterdagochtend
  - q. Zaterdagmiddag
  - r. Zaterdagavond
  - s. Zondagochtend
  - t. Zondagmiddag
  - u. Zondagavond
4. Kunt u in een paar zinnen aangeven wat uw locatie voor uw dorp, buurt of wijk betekent? Kunt u dit toelichten?
5. Welke van de onderstaande woorden vindt u bij uw locatie passen? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
  - a. Ontmoeting
  - b. Leren
  - c. Eenzaamheid tegengaan
  - d. Veiligheid
  - e. Sociale cohesie en nabuurschap
  - f. Elkaar helpen
  - g. Ontspanning/rust

- h. Plezier/vermaak
- i. Anders, namelijk: *OPEN

5.1. Kunt u toelichten waarom u deze antwoorden hebt gegeven?

- 6. Kunt u in een paar zinnen aangeven hoe uw relatie met de gemeente Steenwijkerland is, als deze er is?**
- 7. Wat gaat er goed in uw relatie/samenwerking met de gemeente en wat kan er beter? Kunt u uw antwoorden toelichten?**
- 8. Heeft u behoefte aan meer of minder samenwerking met de gemeente? Kunt u aangeven waarom?**
- 9. Maakt u gebruik van de subsidie dorpshuizen en wijkgebouwen van de gemeente?**
  - a. Ja
  - b. Nee

9.1. (Indien a) Wat zijn uw ervaringen met deze subsidie (bijvoorbeeld: was het gemakkelijk aan te vragen, is het voldoende)?

9.2. (Indien b) Waarom maakt u geen gebruik van deze subsidie?

10. Maakt u nog gebruik van andere financiële regelingen van de gemeente? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

- a. Ja, subsidies voor maatschappelijke en inwonersinitiatieven
- b. Ja, subsidie voor sport
- c. Ja, subsidie voor amateurkunst
- d. Ja, subsidie voor jeugdclubs
- e. Ja, organisatiegeld
- f. Ja, een andere subsidie/regeling van de gemeente, namelijk: *OPEN
- g. Nee, we maken geen gebruik van andere financiële regelingen

10.1. (Indien a t/m f) Wat vindt u van deze regeling(en)?

10.2. (Indien g) Waarom maakt u geen gebruik van de andere regelingen?

11. Werkt u samen met een of meerdere van onderstaande organisaties? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

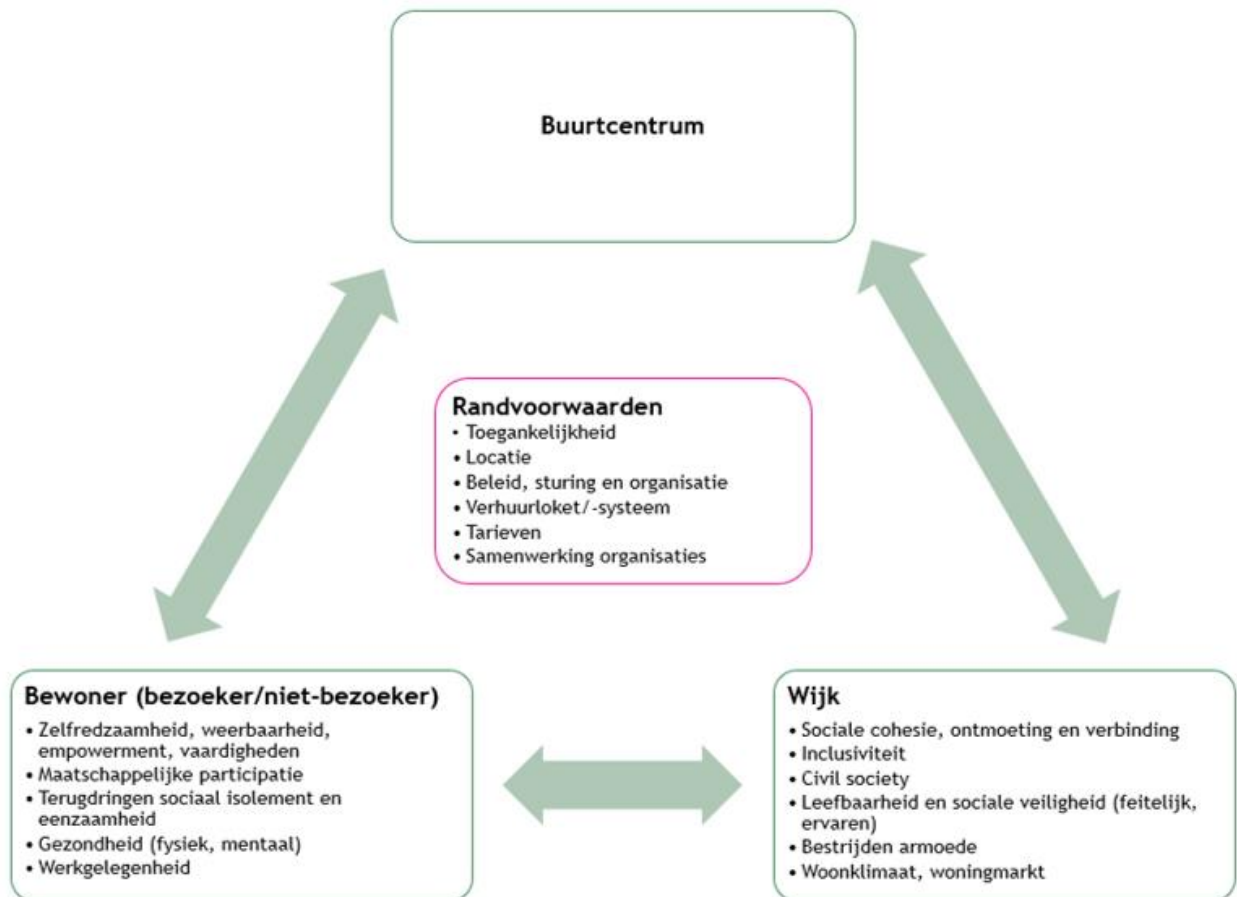
- a. Een of meerdere zorginstellingen
- b. Een of meerdere sportverenigingen
- c. Een of meerdere onderwijsinstellingen (zoals scholen, kinderopvang, etc.)
- d. Andere verenigingen, namelijk *OPEN
- e. Andere organisaties, namelijk *OPEN
- f. Geen van bovenstaande

11.1. (Indien a t/m e) Hoe verloopt deze samenwerking? Wat gaat goed en wat kan er beter? Kunt u uw antwoord toelichten?

12. Hoe is het gesteld met de financiële exploitatie van uw locatie? Zowel op dit moment, als in de toekomst? Wat gaat hierin goed, en wat kan beter? Kunt u dit toelichten?
13. In hoeverre werkt uw locatie samen met andere dorpshuizen of wijkgebouwen? Waarom wel of niet? Zo ja: op welke manier werkt u samen en wat levert u dit op? Kunt u dit toelichten?
14. In hoeverre heeft u behoefte aan meer of minder samenwerking tussen verschillende dorpshuizen en wijkgebouwen, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming, verzekering, financiën, etc.? Kunt u dit toelichten?
15. In hoeverre bereikt u alle bewoners van uw dorp, buurt of wijk? Wie wel of wie niet? Kunt u dit toelichten?
16. Hoe is het gesteld met de bekendheid van uw locatie onder bewoners? Wat gaat hierin goed, en wat kan beter? Kunt u dit toelichten?
17. Hoe brengt u uw locatie en de activiteiten onder de aandacht van buurtbewoners?
Meerdere antwoorden mogelijk.
- a. Het plaatsen van berichten/evenementen op sociale media (Facebook, Instagram, Twitter etc.)
  - b. Via onze website/blog
  - c. Ophangen van posters en ander promotiemateriaal
  - d. Flyeren of versturen van brieven naar buurtbewoners
  - e. Via persoonlijke werving (bijvoorbeeld via andere evenementen)
  - f. Via via
  - g. Anders, namelijk: *OPEN
- 17.1. Waarom gebruikt u deze manieren om bewoners te bereiken en niet andere? Wat gaat hierin goed en wat kan beter? Kan u uw antwoord toelichten?
18. Beschikt uw locatie over de juiste faciliteiten? Zo nee, wat mist u? Kunt u uw antwoord toelichten?
19. Hoe is het gesteld met het onderhoud van uw locatie? Zowel op dit moment, als in de toekomst? Wat gaat hierin goed, en wat kan beter? Kunt u dit toelichten?
20. Hoe organiseert u het onderhoud, planmatig of ad-hoc? En doet u dit in eigen beheer, of besteedt u het uit? Kunt u dit toelichten?
21. In hoeverre heeft u behoefte aan ondersteuning bij dit onderhoud? Zo ja, waar zou uw behoefte liggen? Kunt u dit toelichten?
22. In hoeverre bent u bezig met verduurzaming van uw locatie, bijvoorbeeld het energieneutraal maken, isoleren, etc.? Kunt u dit toelichten?
23. In hoeverre heeft u behoefte aan ondersteuning bij deze verduurzaming? Zo ja, waar zou uw behoefte liggen? Kunt u dit toelichten?

24. In hoeverre bent u bekend met gemeentelijke regelingen voor ondersteuning bij verduurzaming?
25. Werkt u met vrijwilligers? Zo ja, welke taken vervullen vrijwilligers bij u op locatie? En in hoeverre heeft u voldoende vrijwilligers? Kunt u uw antwoord toelichten?
26. Verhuurt u (ruimtes) in uw locatie? Zo ja, hoe gaat dit? Zo nee, waarom niet?
27. Weet u hoe het is gesteld met de tevredenheid van uw bezoekers en gebruikers over uw locatie? Meet u dit en zo ja, hoe? Kunt u dit toelichten?
28. We zijn aan het einde gekomen van de vragenlijst. Zijn er nog zaken die niet aan de orde zijn gekomen betreffende het functioneren van uw locatie die u zou willen delen?
29. In het vervolg van dit onderzoek zou de rekenkamercommissie van de gemeente graag met u in gesprek gaan over de uitkomsten van deze vragenlijst. We willen hiervoor een bijeenkomst met de verschillende dorpshuizen en wijkgebouwen organiseren. Heeft u interesse om deze bijeenkomst bij te wonen?

Bijlage 4: Model maatschappelijke waarden

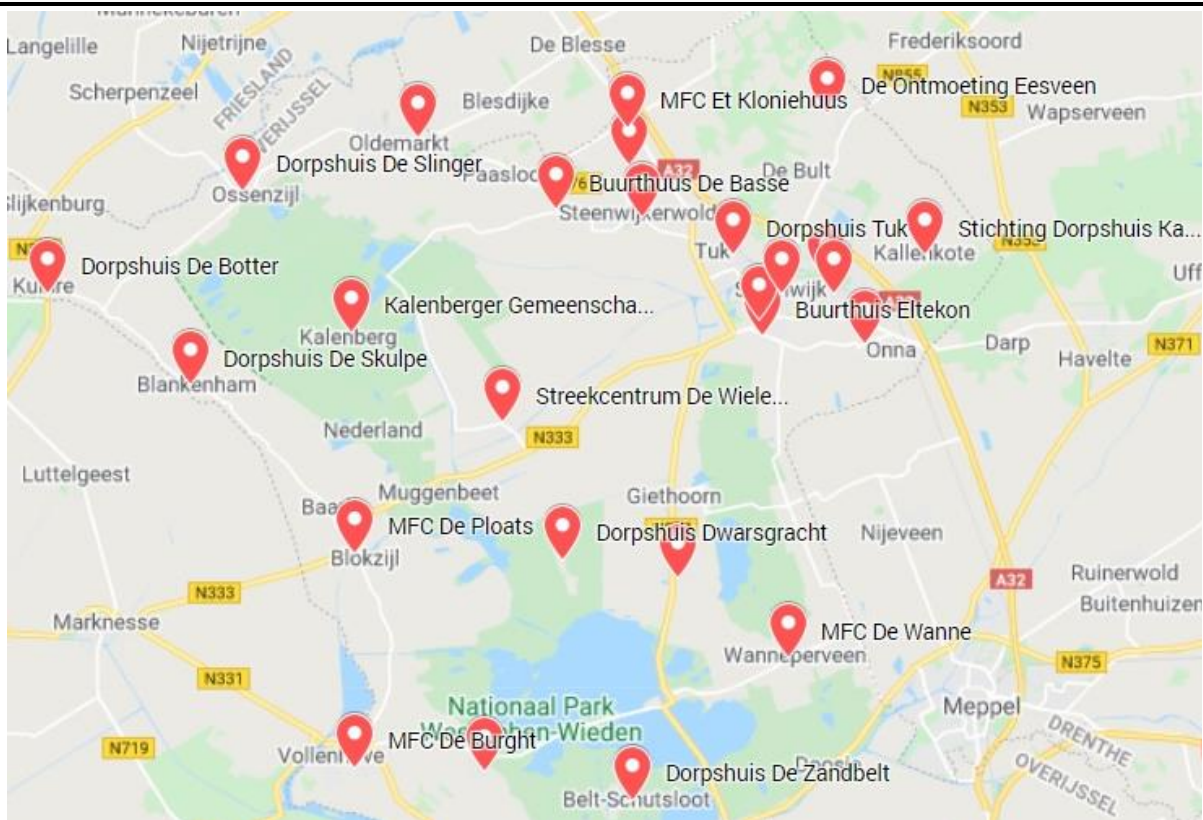

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2020.

Bijlage 5: Adresgegevens dorpshuizen

Naam locatie	Adres (bezoekadres)
Buurthuis De Basse	Basserweg 28a, 8342TE Basse
Buurthuis Eltekon	Burgemeester G.W. Stroinkweg 44, 8343XJ Zuidveen
De Ontmoeting Eesveen	Jonkheer Van Karnebeeklaan 13, 8347WC Eesveen
Dorpshuis De Botter	Burchtstraat 3, 8374KH Kuinre
Dorpshuis De Skulpe	Zeestraat 2, 8373EJ Blankenham
Dorpshuis De Slinger	G.B. Kooijstraat 18, 8376HK Ossenzijl
Dorpshuis De Zandbelt	Vaste Belterweg 1, 8066PV Belt-Schutsloot
Dorpshuis Dwarsgracht	Dwarsgracht 36, 8355CT Giethoorn
Dorpshuis Sint Janskamp	Monnikenweg 38, 8326BZ Sint Jansklooster
Dorpshuis 't Reunedal	Marijenkampen 22a, 8339SM Marijenkampen
Dorpshuis Tuk	Pasmanweg 2A, 8334RR Tuk*
Kalenberger Gemeenschapshuis	Kalenbergerpad 15, 8377HL Kalenberg
Kulturhus De Eendracht	Eendrachtsplein 1, 8355DL Giethoorn
MFC Dalzicht Oldemarkt	Frieseweg 39, 8375AH Oldemarkt
MFC De Burght	Godfried van Rhenenlaan 2, 8325EX Vollenhove
MFC De Ploats	Groenestraat 18, 8356DB Blokzijl
MFC De Wanne	Dorpshuisstraat 2, 7946AP Wanneperveen
MFC De Zuidwester	Gasthuislaan 84, 8331MZ Steenwijk
MFC Et Kloniehuus	Paaslorengel 3b, 8338ST Willemsoord
MFC Hoogthij	Oldemarktseweg 117, 8341SC Steenwijkerwold
Ons Dorpshuis Onna	Burgemeester Stroinkweg 122a, 8344XR Onna
Stichting Dorpshuis Kallenkote	Kallenkote 63a, 8345HH Kallenkote
Streekcentrum De Wielewaal	Scheerwoldeweg 26, 8371WJ Scheerwolde
Wijkcentrum De Oerthe	Parallelweg 15, 8332JD Steenwijk
Wijkgebouw De Beitel	Molenstraat 24, 8331 HR Steenwijk
Wijkgebouw De Gagels	Burgemeester Voetelinkstraat 56, 8331 BZ Steenwijk

Bijlage 6: Spreiding dorpshuizen Steenwijkerland

Bron: Google Maps, 2020.

N.B.: niet alle namen van dorpshuizen konden (volledig) in de kaart worden weergegeven.